

**ПЪЛЕН СТЕНОГРАФСКИ ПРОТОКОЛ
ОТ ЗАСЕДАНИЕТО НА ЧЛЕНОВЕТЕ НА
СЪВЕТА ЗА ПАРТНЬОРСТВО КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ И
ГРАЖДАНСКИЯ СЪВЕТ КЪМ ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ, ПРОВЕДЕНО
НА 25.02.2022 г.**

(Начало – 9.30 ч.)

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Добър ден! Ще започнем с процедурни въпроси и техническа част докато се съберат всички участници, които ще участват по същество по темата днес, която е: Реформа в органите на специализираното наказателно правосъдие или ликвидация на специализираното правосъдие и защо, кое е в обществен интерес към момента. Обстановката е много динамична, постоянно се мени, така че когато ние свикахме това заседание обстановката в държавата и въобще в световен мащаб беше съвсем различна, но темата продължава да е актуална и според мен още по-актуална към дата 25 февруари от гледна точка на националната сигурност на нашата държава, тъй като специализираните съдилища са именно тези, в чиято компетенция са всички въпроси, свързани с Глава 1 от Наказателния кодекс - престъпления срещу републиката.

Това е едно от първите заседания, което се осъществява едновременно от Гражданския съвет на ВСС и Съвета за партньорство, който беше създаден мисля 2018 г., тъй като темата наистина касае абсолютно всички и е изключително важна. За членовете на Съвета за партньорство има изискване да има кворум на днешното заседание от 2/3, затова преди началото ще видим дали има 2/3 от състава на членовете на Съвета за партньорство. Към момента присъстват тук г-н Евгени Иванов - член на ВСС, Стефан Петров го няма, Ангелина Лазарова - съдия в Апелативен съд - Варна ще се включи по-късно, добре, ще изчакаме, този кворум е важен чак при гласуването, Владимир Първанов - Асоциация на българските административни съдии - няма го, Даниела Ангелова е тук - заместник-председател на Асоциация на прокурорите, Даниела Попова е тук, вносител на днешната точка - Българска съдийска асоциация, Емил Дечев, добре, тук остава под въпрос, и Димитър Ралев - представител на Камарата на следователите. Към момента има 5 човека, ще изчакаме още един от тези двама, които са под въпрос, така че при гласуването по същество на практика ще има кворум и членовете на Съвета за партньорство ще осъществят своя глас.

За Гражданският съвет - Асоциация „Форум“ присъстват двама представители, Асоциация на българските административни съдии не участва, Асоциация на държавните съдебни изпълнители - участва онлайн Мария Колева, Асоциация на оценителите, вещите лица и експерти имат представител - Кристина Найденова, Асоциация на прокурорите днес се представлява отново от г-жа Даниела Ангелова, Академия за изследване в сигурността и отбраната днес няма представител, Българска асоциация на вещите лица и експертите - не виждам човек онлайн, Българска асоциация на съдиите по вписванията участва онлайн с нейния председател Десислава Михайлова, Българска съдийска асоциация днес от кого ще се представлява в Гражданския съвет, защото тук има няколко нейни членове, (не се чува) тя ще гласува от името на Гражданския съвет за Българска съдийска асоциация, а г-жа Даниела Попова за Българска съдийска асоциация в Съвета за партньорство, Камара на независимите оценители в България имат онлайн представител - Венета Желева, Камара на следователите - Христо Колев е в Гражданския съвет, Клуб „Сдружение журналисти срещу корупцията“ - днес не виждам представител, Сдружение „Обединение на свободните адвокати“ - онлайн, Емил Георгиев, техния председател.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Добро утро на всички от мен! От нашата организация освен мен днес в заседанието ще вземат участие и моите колеги Ирина Алексова, Иванка Георгиева и Маринела Ашикова, виждате ги, те всичките са се включили в зуум.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Благодаря Ви.

Сдружение на администрацията в органите на съдебната власт - г-н Николов каза, че ще дойде, към момента го няма, ще го изчакаме. Сдружение „Сефита“ - не виждам представител онлайн или в залата, Сдружение на съдебно-счетоводните експерти в Република България - виждам двама представители в залата, Център за приложно-правни изследвания и практики - няма в момента човек, Съюз на младите юристи днес участва чрез Асоциация „Форум“, Съюз на съдебните заседатели в България, получих обаждане, че ще дойдат, но към момента ги няма, Съюз на юристите в България към момента няма представител и Център за превенция и противодействие на изпирането на пари се представлява от Асоциация „Форум“ чрез упълномощаване. Така че днешното заседание, е свикано легитимно от двете структури според правилата на всяка една от тях.

Както казахме, в началото да гласуваме дали днешната дискуссия да се предава онлайн на сайта на ВСС. Съгласни ли сте? Който е „за“, моля да гласува с ръка. (брои гласовете). Има ли някой, който да е

„против" или „въздържал се"? Не виждам и от онлайн от участниците някой да е против, така че към момента всички организации, които участват са „за" предаването онлайн на днешното заседание.

Г-н Иванов.

ЕВГЕНИ ИВАНОВ: Колеги, пуска се в момента излъчването онлайн, специалистите ще го направят и може би да кажа няколко думи и аз преди самото начало.

Благодаря на всички, че дойдохте на днешното съвместно заседание, което е уникално само по себе си, защото досега не се е случвало. Няма да скрия, че за мен е изключително удоволствие да видя тази пъстра палитра от представители на организации и на хора, които по някакъв начин са свързани със съдебната система, защото това показва многообразието и сложността на тези отношения, които касаят самото функциониране на тази тежка, отговорна, изключително важна за правовия ред дейност. За мен винаги е голяма изненада когато се правят безпочвени, необосновани обобщения и някои хора си мислят, че са упълномощени да говорят от името на цялото общество, от името на цялата система, да раздават оценки, а всъщност тук в момента се вижда и се надявам да се чуе гласа на всеки, защото ние не сме длъжни, така е устроен човек, че всеки си има собствено мнение, нека да се чуе, нека да се види мнението на всички и когато се пристъпва към такава важна стъпка да се унищожават едни работещи органи на съдебната система много добре би било да се чуе мнението на всички. В крайна сметка живеем в правова държава, в крайна сметка държавата ни е демократично устроена, а демокрацията означава да се чуе гласа на всеки, а да се работи по решенията на мнозинството в крайна сметка и точно затова аз като участник в Гражданския съвет от създаването му и в Съвета за партньорство също винаги съм бил радетел тези, те не са и структури, тези образувания интересни да имат право на живот, защото те определено дават една интересна и ценна гледна точка. Нека да се чуе мнението на всички. В многообразието се крие нашата ценност и точно там е наистина най-хубавото ни качество, а фактът, че успя да се случи и то за толкова бързо време това уникално събитие, съвместно заседание на двата Съвета показва, че наистина първо, че тук присъстващите сме сериозни хора и второ - че темата е изключително важна. Да, аз съм дълбоко убеден, че тя е важна, защото освен тези, които сме се събрали тук, тя касае и цялото общество. И няма как да не кажа нещо, което толкова натрапчиво се отбелязва в съзнанието ми от няколко дни насам, от вчера и днес пък просто не спирам да мисля по тази тема, какви неща се случват по света и в Европа. Никога не съм си мислил, че ще се стигне

до това, което става в момента. И няма как да не направя една съпоставка между случващото се в Украйна и случващото се у нас, защото наистина има важни въпроси, хора умират, държавни граници се преместват, а ние се занимаваме с нещо, което би трябвало да е очевидно, че системата се опитва да работи и въпреки всичко работи, и че се вземат прибързани, необосновани решения, за които съм сигурен, че след време ще съжаляваме и, че ще плащаме всички, но още веднъж - благодаря на всички, които се събрахме тук и дойдохме, за да поговорим по тази изключително важна тема.

ДАНИЕЛА АНГЕЛОВА: Уважаеми колеги, аз като съпредседател на Съвета по партньорство изразявам удовлетворение от името на всички колеги, които са членове на Съвета по партньорство за отправената покана от страна на Гражданския съвет. Съгласно чл. 16 от Наредбата за устройството на Съвета за партньорство към ВСС се дава такава възможност за осъществяване на съвместни заседания по важни въпроси, които засягат магистратската общност. Това заседание е изключително важно и е провокирано от съществени проблеми, свързани с реформиране на съдебната система. В Съвета за партньорство, на заседанието на който бяха поканени и са участвали колеги съдии от Апелативния съд и от други съдилища разглеждахме този въпрос, имаме съответни становища, които сме представили пред Пленума на ВСС и те са били поставени на вниманието на нашия орган, който управлява съдебната система. На днешното съдебно заседание имаме кворум като съответна организация, можем да гласуваме, да вземаме конкретни решения и аз съм убедена, че всеки един от нас ще представи становището на организацията или на колегите, които представлява с цел да бъде законодателно оформено едно правилно решение и именно ние сме практиците, които трябва да си кажат думата и най-важното е законодателният орган - Народното събрание да чуе нашето становище. (не се чува, говори на изключен микрофон)

ГЛАСОВЕ: Не се чува при онлайн излъчването.

ДАНИЕЛА ПОПОВА: ...Добре или зле, факт е, че има хора, които работят там, полагат усилия ежедневни и не може някак си така без широк обществен дебат, без задълбочено проучване да се закрийт тези структури. Считам, че някак си много бързо решаваме, че трябва да закрийм нещо, което функционира. Все пак е работено дълго време в години - 10-12 години за създаването на тези структури и за организацията им. Имам чувството, че някак си ние искаме от днес за вчера да прекратим дейността им, без въобще да си даваме сметка за последиците и някой изобщо дали е отчел какви биха били последиците за държавата, за

обществото, пък и в частност за конкретните хора, които работят там. В тази връзка бих искала да поставя и още няколко въпроса, които ако може да бъдат взети под внимание при днешното обсъждане. Аз не знам доколко въобще е съобразено закриването на специализираните структури с Конституцията на страната. Дали въобще има механизма, който се следва в закриването им е този, който трябва да бъде, защото - да, ясно, със закон се откриват, но как точно става процедурата по закриването им. Отделно от това има разписани правила и в ЗСВ, които определят по-различен ред и компетентност за закриване на структури на органи в съдебната власт. И този случай ние говорим за закриване изцяло на органи, а не за отделни структури в системата на един орган.

И на следващо място възниква въпроса какво става с магистратите, които работят в тези структури, не се ли нарушава независимостта им, принципа за несменяемост. Не противоречи ли това на Конституцията. Доколкото ми е известно предвижда се магистратите, които работят в тези структури, които правораздават там да подават молби до Висшия съдебен съвет за преназначаване. Какво става обаче ако този магистрат не подаде молба. Така че би могло да се обсъждат идеите и вижданията, които .../не се чува/ как трябва да стане това и какво се случва с несменяемите магистрати. Благодаря.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: И аз благодаря.

Аз мисля, че е още малко рано да се говори какво би се случило ако тези структури се закрият, тъй като аз мисля, че борбата сега започва. Нека да говорим защо те не трябва да се закрият, а трябва да се реформират, след като са работили 10 години, държавата е вложила толкова голям ресурс, финансов, човешки и всякакъв. Дали смисленото и ефективно решение не е те да бъдат реформирани - да, на база на идентифицираните проблеми в работата, как тази работа да бъде облекчена, така че те да работят по-ефективно по съществената част от своите функции. Така че нека да говорим „за“ или „против“ закриването, а ако се обединим около идеята, че трябва реформа, а не ликвидация на тези структури тогава ще ви помоля да дефинирате действително няколко основни, примерно три-четири приоритета, които трябва да се реформират, за да може да бъдат укрепени тези структури и тяхната работа да бъде по-ефективна. Затова ви моля изказванията да бъдат в посока - „за“ или „против“ закриването на специализираното правосъдие, т.е. реформа или ликвидация на органите на специализираното правораздаване. Благодаря ви.

Кой иска да вземе думата?

ИВАЙЛО АНГЕЛОВ: Ивайло Ангелов съм, апелативния прокурор на Апелативната специализирана прокуратура. Аз в моето становище съм залегнал разбирането, че Народното събрание няма правомощие да закрива действащ съд. Конституцията дава правомощие и право на Народното събрание само да създава специализирани съдилища. Всички сме учили право и знаем, че конституционното право е част от публичното право. Публичното право държавните органи могат да извършват само това, което изрично им е вменено с правна норма и по тази причина смятам, че Народното събрание след като не му е предоставена възможност и право да закрива действащи съдилища то няма такова правомощие. Такъв е принципът в публичното право. Това не случайно е така, тъй като конституционният законодател навремето е бил доста прозорлив и за да запази съдебната система от подобни случаи като този, който наблюдаваме в последните една-две години не е предвидил възможност за закриване на съществуващи съдилища, нещо повече - по мое мнение това е правомощие на Пленума на ВСС. Това е органът, който управлява в съдебната система, това е органът, който може да прецени дали един съдебен орган правилно функционира, необходим ли е и ако той не е необходим може да вземе решение за закриването му, но това е органът, който има най-пряк поглед върху дейността на всеки един орган на съдебната власт. Така че аз изначално смятам, че Народното събрание няма правомощие въобще да закрива създадени специализирани съдилища и не случайно Народното събрание няма този поглед върху дейността на един съдебен орган, както е ВСС. За да може да се закрие специализиран съд, създаден специализиран съд според мен трябва Народното събрание с квалифицирано мнозинство да допълни текста на конституционната разпоредба и едва след това ако се допълни Конституцията тогава Народното събрание може да вземе такова решение, но към настоящия момент моето дълбоко убеждение е, че Народното събрание няма правомощие да закрива орган на съдебната власт.

Отделен е въпросът, че в законопроекта има доста смущаващи неща като възможността разследванията на лица, заемащи висши публични длъжности да се извършва не от следователи, а от разследващи полицаи. Сега, изключително несериозно ми изглежда това нещо при условие, че нашата съдебна система разполага с над 500 следователи, разполага с Националната следствена служба, разследванията на такива сложни престъпления като неправомерно разходване на бюджетни средства, на европейски пари, да се разследва от разследващи полицаи в някое районно управление. Изглежда или е поради незнание на

създателите на законопроекта, или е съвсем умишлено направено това, за да няма ефективно разследване на тези престъпления.

За кариерните бонуси също се говори. Смущаващ е фактът, че така наречените „кариерни бонуси“ не са никакви бонуси, а това е възможност на член на ВСС, на Инспектората, на административния ръководител да прецени къде да продължи професионалната си дейност на същото ниво, до което е достигнал с конкурс. Смущаващ е фактът, че тези т.нар. „кариерни бонуси“ се отменят за хората, които остават в съдебната система и се ангажират с управлението и контрола ѝ, но тези кариерни бонуси остават за народните представители, остават за министрите, остават за заместник-министрите, остават за кметовете, остават за общинските съветници, остават за председателя на ДАНС, остават за председателя на Бюрото за контрол на специалните разузнавателни средства и т.н., и т.н., т.е. тук се създава един двоен стандарт - хората, които са ангажирани и остават в съдебната система, и са ангажирани с управлението и контрола ѝ, тази възможност за тях се отнема, но хората, които излизат извън съдебната система и отиват в изпълнителната власт, законодателната власт или в други органи за тях това право се запазва. Това не мога да го разбера какъв е замисълът на законодателя. Създава се двоен стандарт - хората, които остават в съдебната система се лишават от това право, хората, които напускат съдебната система за тях това право се запазва. Тези мотиви, законодателят не е предвидил такива мотиви и пак стигам до извода - или е умишлено, или е поради незнание. Може би вносителите на законопроекта не знаят за съществуването на тази разпоредба в ЗСВ, която касае министри, заместник-министри, депутати и т.н. Ако я знаят и запазят това правомощие, това право на тези колеги, които напускат съдебната система това е изключително пък смущаващо за мен. И нещо повече - сега се обсъжда възможността съдия да разследва главния прокурор, след което да бъде преназначен във Върховния касационен съд. Това също е кариерен бонус и защо се прави, за да е обективен този колега. По същият начин членовете на ВСС, на Инспектората трябва да бъдат обективни, т.е. да не се съобразяват с това един магистрат когато е нарушил закона той да бъде преследван за това нещо.

Това е моето мнение. Изключително съм изненадан от идеите, които са заложили в този законопроект. Изненадан съм от това, че нашите становища, с изключение на становището на Апелативния специализиран съд и на Специализирания съд не са публикувани в портала за обществени консултации. Там не могат да се видят нашите мотиви защо

не сме съгласни с доста голяма част, не са публикувани, публикувани са на „Правосъдие за всеки“ и Българския институт за правни инициативи.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Г-н Ушев.

ГЕОРГИ УШЕВ: За да се публикува нашето становище трябваше да се обаждаме изрично в Министерство на правосъдието, защото също не беше публикувано. Ние също се обадахме в Министерство на правосъдието, отговор получихме, че Министерство на правосъдието преценява кои становища да се публикуват и кои не, т.е. не е правилно, обществото не знае нашето мнение, същевременно знае мнението на „Правосъдие за всеки“. Така че избирателно...

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Аз също подкрепям това, което г-н Ивайло Ангелов каза - считам, че действащата правна уредба в България осигурява необходимата независимост на съдебната власт, тъй като законодателната власт разполага с правомощие единствено в създаването, но не и в закриването на цели съдебни органи. Мисля, че това е една много ключова норма и тя е пропусната в случая.

Кой иска думата?

Заповядайте!

ИВАЙЛО АНГЕЛОВ: Само да добавя, че мнението ми, че Народното събрание няма правомощия да закрива действащ орган на съдебната власт съм изложил в становището, което съм го изпратил до Министерство на правосъдието, което не е публикувано в портала за обществени консултации.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Не знам дали можем поради тази причина да поискаме отново да се отвори този портал и наистина, нека приемем, че това е било неволно, нека да считаме, че е добронамерено, а абсолютно всички становища, които идват от органите на съдебната власт да бъдат качени там, за да могат да бъдат видими за абсолютно всеки един гражданин в България.

Кой иска думата отново?

Г-н Георги Ушев - председател на Апелативен специализиран наказателен съд.

Заповядайте, г-н Ушев!

ГЕОРГИ УШЕВ: Добър ден! Аз ще коментирам известния в публичното пространство законопроект, тъй като вчера в един правен сайт се появи статия, че той вече е променен, въпреки че на сайта на Министерство на правосъдието няма качен нов законопроект, а появилата се информация, че законопроектът е променен отново в насока нарушаване на съдийския статут, което след себе си води до започване на делата отначало и в най-добрия случай блокирането им за неопределен период

от време. Ние не знаем нито мотивите към това ново решение на Министерство на правосъдието и вече и на Министерския съвет, всъщност тук се повдига и въпроса въобще за практика кой пише този законопроект, защото нямаше работни групи по него, а подходът е коренно различен, сравнен с подхода по другите изменения в ЗСВ, където се искат становища, има работни групи, обобщават се мнения, тук се появяват законопроекти, които се изменят концептуално и тези изменения не са подложени на обществено обсъждане. В предходният дебат в Правната комисия вносителите не знаеха, че съдилищата са юридически лица и трябваше да им обясняваме, да ги убеждаваме, че не може да бъде приет подхода закриване на съда и след това уреждане на правоотношения на съдии и служители, защото това автоматично води до започване на всички дела отначало. Накрая го разбраха, изоставиха и подхода с накръняване на съдийския статут, за което Полша в момента плаща по 1 милион евро на ден глоба, докато не отмени този законопроект. И сега разбираме от медиите, забележете от медиите, ние не сме информирани по официален ред, че отново е приета подобна конструкция, с подбор на съдиите от ВСС за заемане на длъжност, за която те са се явили на конкурс. Но да се върнем на сегашния известен на нас законопроект.

Първо - трябва ясно да се чуе, че мотивите на този законопроект съдържат неистински цифри и манипулативно поднесени неистински констатации за това, че европейските институции в докладите си критикуват специализираните съдилища. Затова в нашето становище хронологично сме проследили всички доклади на европейските институции преди създаването на Специализирания съд и след това, от които е видно, че критичните доклади са предимно в периода, касаещ от 2009 г., 2010 г., 2011 г., 2012 г., където се говори за неразкрити убийства на организираната престъпност, извършени от организирани престъпни групи. Впоследствие е проследен и периода от създаването на Специализирания наказателен съд, където вече е видно, че първоначално констатациите са, че е започнал да дава резултати, а впоследствие, че благодарение на работата му е свален мониторинга по показателя „Организирана престъпност“ за България.

Още от началото на мотивите виждаме формулировката, че за 10-годишния срок на своето действие специализираните съдилища и съответните прокуратури не са постигнали заложените със създаването им през 2011 г. цели. Може ли вносителят или някой друг да формулира какви са поставените цели през 2011 г. пред специализираните съдилища. Те не са изяснени. Какви цели могат да бъдат поставени пред съд. Хайде, за прокуратурите - ясно. Нека първо да формулират кои според тях цели

са заложи след създаването на съдилищата, за да кажат, че ние не сме изпълнили.

За невярното интерпретиране на европейските доклади говорих, няма да отнемам време в тази дискусия, тъй като подробно сме ги описали в становището. Моля, да се запознаете с тях, но направо нелепо ми изглежда съд да бъде закриван с аргумента, че прилага института на споразумението. Няма да ви отегчавам със статистика само ще посоча например, тук сме подготвили статистика през всички години на съществуването ни, ето 2013 г. Специализирания наказателен съд е одобрил 51 споразумения и например Хасковския окръжен съд 213 споразумения, в пъти повече. Поставя ли някой въпроса за закриване на Хасковския окръжен съд или на Пловдивския окръжен съд, който през същата година е одобрил 80 споразумения, или на Софийски градски съд, който е одобрил също повече от четири пъти повече споразумения затова, че прилагат този институт, който е предвиден в закона. На вносителите също така им се струват ниски наказанията, които налага Специализирания наказателен съд. Забележете - тук се обсъждат дела, преминали през триинстанционен контрол. Върховният касационен съд не е намалил наказанията по тези присъди, вносителите твърдят, че наказанията били ниски и с тези мотиви се иска закриване на съд. С подобни мотиви може да се иска закриването на който и да е български съд.

Да не говорим за други направо смущаващи констатации, съдържащи се в един документ озаглавен, представен към законопроекта, озаглавен „Частична предварителна оценка за въздействие“. В нея най-фрапиращото е, че делата, които е разгледал Специализиран наказателен съд за 10 години от съществуването му са занижени десетократно. Подходът да се предлага закриване на съд с невярна статистика и то в официален документ на Министерство на правосъдието. Това е меко казано смущаващо, това е скандално! Когато се представи истинската статистика, когато се обсъдят реалните заключения на докладите на Европейската комисия и когато се установят реална необходимост от закриването на тези съдилища, нека да видим реалните цифри, да се представят и тогава да ги дебатирате, но да се занижават десетократно това е фрапиращо! Да не говорим за обстоятелството, че този документ озаглавен „Частична предварителна оценка за въздействието“ то реално не е извършена никаква оценка, той е абсолютно формален документ, в който аз подозирам, че чиновници, които нямат никаква представа от наказателен процес са попълвали едни таблички, в които с едни „хиксчета“ в правоъгълници определят висока, ниска оценка на риск. И при това риск

от въздействие върху обществените отношения след закриване на специализираните съдилища. При това е взета незнаяно защо и в законопроекта, и в тази оценка, статистиката само от една година - 2020 г., при положение, че се говори за 10-годишен период на дейност на съда.

Аз ще ви кажа един пример от моята практика, за да добиете тоталната несъстоятелност на тази оценка, която е дала заключение, че няма да има никакъв ефект върху обществото ни закриването на специализираните съдилища, никакъв негативен ефект. Едно от делата, които разглеждах при постъпването си в специализираните съдилища срещу един, така да кажем, известен човек от криминалния контингент още на досъдебно производство беше убит един от свидетелите по него. В съдебната фаза се появи друг свидетел, който даде показания срещу въпросния подсъдим и по-малко от месец след това беше разстрелян. Отговорете си на въпроса ако това дело се гледа в един 100-200 хиляден град, където децата на тези свидетели учат с децата на подсъдимите, и където почти всички се познават кой ще свидетелства срещу такива хора от организираната престъпност. Кой ще свидетелства? И тук не говорим въобще за почтеността на колегите, които ще разглеждат делата там, аз в нея не се съмнявам, но има обективни пречки пред това тези дела да се разглеждат по родните места на подсъдимите, на точно тези подсъдими, по делата за организирана престъпност. Затова казваме, че като цяло концепцията тези дела да се гледат от окръжните съдилища е сбъркана и когато в подобен тип оценки се твърди, че ще бъдат постигнати резултати по влезли в сила присъди по корупция по високите етажи на властта и по организирана престъпност в резултат на закриване на тези съдилища е нелепо. Затова ние призоваваме да се направи пълна оценка за въздействието и то обективна, и то от хора, които са се занимавали с наказателно право и процес, поне са имали някакъв досег с него, защото от този документ, който е представен освен кухи фрази, зад които няма никакво съдържание, а още по-малко някаква представа как се развиват тези дела в съдилищата е необосновано.

Следва да се разбере от законодателя и обстоятелството, че всяко създаване на предпоставки за обжалване актовете на ВСС, свързани с преназначаването на съдиите в други съдилища води до образуване на процедури, които понякога траят с години. През това време тези дела, тъй като няма никакво основание да бъдат преразпределени, от една страна съда се закрива, от друга страна съдията не е преназначен в друг съд, защото обжалва решението на ВСС, тези дела остават блокирани с години. Всяко създаване на такива предпоставки води до блокиране на делата и най-вероятно в крайна сметка започването им

отначало. Така че такива обещания, които се поемат от името на съдебната система звучат нелепо. Тези обстоятелства се развиват извън волята на законодателя, те не зависят нито от вносителите, нито от законодателя. Как може да се поеме ангажимент, че делата няма да започнат отначало, след като предстоят развитието на редица процеси, които са извън тяхната воля. Такива хипотези могат да възникнат например освен чрез обжалване на решенията ако съответния магистрат реши да се върне на заеманата преди назначаването в Специализирания наказателен съд длъжност. Някои от тези хора идват от прокуратурата. Това води до започване на десетки дела отначало при напускане на съдебната система вследствие на неудовлетворение на желанието на магистрата да заеме желаната от него длъжност. И отново говорим за извънредно законодателство, защото в чл. 194 от ЗСВ е предвидено, че при закриване на съд съдиите се преназначават в равен по степен съд, по възможност в същия съдебен район и то без конкурсни процедури, каквито отново разбираме, че се въвеждат. И тук не става въпрос само за съдийския статут, тук става въпрос за това, че се засяга развитието на делата, които разглеждат тези съдии. В най-добрият случай те ще блокират продължителен период от време. Моята прогноза е, че голяма част от тях ще започнат отначало.

Нека да дам възможност и на колегите да се изкажат. Благодаря ви за вниманието засега.

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: От онлайн участниците г-жа Мила Георгиева - Център за приложно-правни изследвания и практики.

Заповядайте, г-жо Георгиева!

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Здравейте, колеги! В нашето становище по законопроекта ние преценихме и обявихме, че това е един абсолютен политически цинизъм, защото се закрива съд, който дава резултат, който възприе при създаването си най-добрите европейски практики. Мотивите за закриването не почиват на методика, която е публично известна, не се знае как са преценили тези хора, че съда не работи, а всъщност статистиката показва, че той работи. Сочи се, че специализираното правосъдие се закрива, за да се възстанови законността и правата на гражданите. Сочи че становище на Венецианската комисия, което е точно в обратна посока, като казва, че дори и да има проблеми при правораздаването на първа инстанция и на въззивна инстанция то Върховния съд е гаранция, че подобни евентуални отклонения от правото ще бъдат възстановени. Така че това, което са написали то просто е една глупост, то е едно безумие, което трябва цял ден да обяснявам точно колко много ме възмуцава всичко това и как показва нашата прогноза от

20 април 2001 г., в която ние казахме, публикувахме статия, че по законопроектите ще ги познаете, и че тези хора дойдоха на власт в резултат на протестни финансираня от престъпния свят.

Това, което искам да кажа на настоящия форум, за да бъде по-кратка и да има време повече хора да изразят мнение е, че предлагам становището на колегата, който изрази становище, че Народното събрание не може да закрива, може да открива, може да формулира модела на съдебната система, но тя вече става, тя е независима от него и разформирането ѝ не може да стане чрез Народно събрание. Това предложение да залегне на първо място.

На второ място предлагам да гласуваме решение, с което да поискаме лична среща с министър-председателя и с председателя на Народното събрание, като изложим нашите предложения, като обясним, че Министерство на правосъдието в нарушение на законите и Конституцията на България селективно е избрало становището на „Правосъдие за всеки“, което не съм го чела, но съм повече от сигурна, че подкрепя това закриване, както и на БИПИ, което е ЕнджиО-то на Христо Иванов. При това положение, след като те си избират удобни за тях становища ние имаме право да кажем това на глас.

Има много неща, които да се кажат по тази тема и пак ви казвам, че или нищо не разбират, а сигурно е така, например разхвърлянето на делата по региони. Ами тя основната цел при създаването на спецправосъдието беше да се създаде самостоятелна структура, която изолирано от регионалното влияние на криминалния свят, точно това, което казаха и колегите в своите изказвания. Ако те върнат тези дела по региони веднага ще се рестартират връзките на престъпните босове с местните съдебни органи, което ние сме го установили в много преки случаи, а има и едно дело, което смятаме да покажем на света как престъпния свят назначава окръжен прокурор, член на ВСС и т.н. Пак ви казвам - темата е толкова тъжна и толкова страшна, но тези хора няма да се замислят кой какво казва, защото за тях не са важни аргументите, за тях е важно този вид правосъдие да изчезне, защото там имат дела олигарсите, които са им поръчали, те имат задача, те затова не разсъждават, за тях е важно да пробутат един законопроект и там по силата на техните вътрешни споразумения да могат да го гласуват. Другото изобщо не е важно. Затова настоявам и предлагам в нашето решение да поискаме тези срещи, те са много важни и да дадем гласност.

Благодаря ви много.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Благодаря.

Заповядайте. Мариета Райкова, Специализиран наказателен съд.

МАРИЕТА РАЙКОВА: Първо да благодаря за поканата и да взема думата от преждеговорившия. Аз нямам съмнение, че все още предстои дебат дали съд може да се закрива от обикновен законодател, както и нямам съмнение, че ако Конституционният съд бъде питан той ще допусне това питане, защото Конституционният съд винаги е допускал питания, когато за определено предприето действие няма конституционна правна норма, винаги. Няма конституционна правна норма, допускаща закриване на Специализирания съд по сега предвиждания ред.

Аз, както и другите говорещи преди мен, оставам с впечатление, че поставена е цел, търси се определен резултат и ние трябва да намерим причините, за да убедим обществото, че този резултат е приемлив, че ще се постигне справедливост, че делата за корупция едва ли не много бързо ще приключат, че всички ще сме много доволни от това, че няма специализирани институции.

Сигурна съм, че и Вие знаете, че обществото и гражданите въобще не знаят каква е структурата на съдебната система, как са разположени съдилищата, от колко членове е Висшият съдебен съвет, как са разпределени тези членове и е нормално обществото да не се интересува от това, тъй като критериите му за справедливост са съвсем други, критериите му за съдебна реформа също. Аз не наричам този законопроект, тези мотиви за съдебна реформа, защото всъщност съмнението, което витае и се подсилва особено с излезлите медийни съобщения от вчера за нови промени, че целта е разпиляване на делата с цел създаване на максимални затруднения по тяхното разглеждане и приключване, един вид разделяне на точно тези съдии от гледаните от тях дела. Не знам някой постави ли си за цел да изчете тези мотиви и тази частична оценка за въздействие, за да прецени какви кухи и общи фрази са поставени. Давам Ви един пример. Цитирано е решение на европейските съдии по въпроса дали един съд може да има предметна и субектна компетентност, какъвто съд сме ние, като е казано, че европейските съдии са възприели становище, че това е недопустимо, повлиява независимостта на съответните съдии. Първо, това е българският вариант на европейското решение, който Конституционният съд отдавна посочи, че е некоректно преведен, не знам дали случайно или умишлено, и е със съвсем друго съдържание. Както каза г-жа Георгиева, цитирано е и становище на Венецианската комисия, което също е съвсем друго и напротив – в насока и в подкрепа на специализираните институции. Нещо повече, като че ли самите автори на законопроекта са

били абсолютно сигурни, че никой няма да чете нито мотивите и са си писали каквото им падне съвсем несериозно, недържейки сметка за достойнството на тези, за които се отнася този законопроект. Как можеш да цитираш становище на европейска институция, която била в насока закриване на специализирани съдилища, а в самото становище да цитираш, че е казано, че от 10 г. все повече страни правят една или повече организационни структури и специализирани съдилища?

Има такива недомислици, които у мен, а и у колегите ми са създали впечатлението наистина, че целта трябва да се постигне на всяка цена. И оттук насетне и нас, и колегите ни чака тежка битка. Аз до момента, вече една година, възприемах, че може да се постигне диалог, може да се изложат разумни аргументи, но за момента виждам, че едни и същи несъстоятелни, общи фрази се използват за мотивировка още от първия ден от месец април 2021 г. и независимо, че се променят законопроектите, мотивите са едни и същи.

Очевидно има някакво недоволство към работата на специализираните институции, но зад фразата „има добро, има и лошо“, аз не знам срещу какво ние бихме могли да се защитим, тъй като не знам какво е това „лошо“? Абсолютно несъстоятелно е да се твърди, че ние сключваме много споразумения. Ами, господа, ако наистина сте забелязали това, което е наистина, ами предложете на законодателя да забрани на Специализирания съд да сключва споразумения. Аз знам, че няма да се направи, защото в момента, в който това се направи Специализираният съд действително вече става извънреден съд, тъй като действа по правила различни от другите окръжни съдилища.

Присъдите били леки? Тригодишни ефективни присъди, бе изтъкнато, че това са леки присъди?! Ами, господа, кажете ми какво точно очаквате, кой точно очаквате, да Ви попитам, да получи някаква тежка присъда? Кой точно сте очаквали да бъде оправдан? Какви са Вашите виждания за резултатите от нашата работа и защо не смееете да ги кажете?

В един анализ, който, той е на Министерство на правосъдието, беше правен по инициатива на министър Янаки Стоилов, който го прочете ще е убеден, че не е писан от министър Стоилов, пише, че всъщност Специализираният съд много пречи на бизнеса в България. Аз понесъстоятелна фраза не бяха чела и то в официален документ! Създава се впечатление, че някой е седнал с автора на анализа и е казал – знаеш ли, подсъдим съм, а тези от специализирания какви действия предприеха? – Запори. Изглежда има нещо скрито зад тези анализи, зад тези мотиви и то ми е подсказано междувпрочем и от колеги в парламента, с които

дебатираме официално в Правна комисия, а след това казват – разбираме, трябва да има специализирани институции, но не трябва да сте вие. Така че, когато има действия на определени лица, очевидно има мотиви, които са истински и мотиви, които са хубави. Трябва да звучат добре на обществото, за да се приемат. В случая ние виждаме и едни хубави мотиви, напудрени с фрази за справедливост за борба с корупцията, само че аз оставам с впечатление, че истинската причина е друга. И по-скоро сред нас вероятно има и такива, които действително имат съмнение, че специализираните институции допускат някои грешки в работата си. Аз моля, сега е моментът да ги посочите, за да мога да Ви дам някакъв приличен отговор или да Ви изясня как действа една съдебна структура, за да не очаквате от нея да Ви обещае да осъди 50 човека, да оправдае 30 и сред тях да са точно определени имена.

Благодаря Ви.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Благодаря, г-жо Райкова.

Вчера търсих информация всъщност коя е работната група, кои са членовете на работната група, изработила този законопроект за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт. Не знам, може би аз не успях да намеря, имах запитване от журналисти, дали някой от Вас тука в залата е наясно със състава, поименният, на работната...? (реплика от залата – не се чува) Не, казва се, че има работна група, но, да, която е направила, да, благодаря Ви, бих била благодарна. Ето, Ивайло Ангелов – ръководителят на Апелативната специализирана прокуратура.

ИВАЙЛО АНГЕЛОВ: Аз мога да Ви отговоря директно коя е тази работна група. Това е група, в която никой не знае кой членува. Аз също съм правил невероятни усилия да разбера кои колеги са подготвили този законопроект. Така и не можах да разбера. Опитвал съм се, звънял съм в Министерство на правосъдието, отварял съм сайта им. Енигма! Разбирате ли? Енигма!

Искам само нещо да добавя във връзка с изказването на колежата Ушев, че в законопроекта в мотивите има цитирани неверни данни. Аз също съм го забелязал това нещо и ми е странно защо Министерство на правосъдието не обръща внимание на анализа, който беше направен от Прокурорската колежия на Висшия съдебен съвет, където данните са напълно обективни, имаше презентация на този анализ. Може би е някакъв страх от това, че това са всъщност истинските данни.

Във връзка с докладите по механизма за сътрудничество, няма нито един доклад, в който да се критикува специализираното правосъдие. Аз си направих труда да ги извадя всичките от 2009 г. до 2021 г., последният доклад. Единствената критика за това, че все още няма

влезли в сила присъди за корупция по високите етажи на властта, услужливо написан в мотивите към законопроекта, това действително е цитирано в докладите, но се изтъква причината за това, а именно формалистичният български Наказателно-процесуален кодекс. Това за всеки един съдия на първа и на въззивна инстанция, е пределно ясно, че всъщност нашият Наказателно-процесуален кодекс е изключително формалистичен и това е основната пречка за бързото и ефективно правосъдие. И това неслучайно се цитира в докладите, и не в един, в много доклади това е основната причина за по-бавното правосъдие и нашият законодател вместо да наблегне да се реформира Наказателно-процесуалният кодекс и тежките, и сложни процедури, тръгва да се занимава със структурата на съдебната власт, сякаш ако се закрие Специализираният съд и Специализираната прокуратура изведнъж правосъдието ще стане много бързо, много ефективно и много справедливо. Всички, които се занимават пряко с правораздаване, са им известни тези проблеми. И аз не мисля да отегчавам аудиторията с тях, но вземете едно дело с четирима подсъдими и четирима защитници, и вижте колко пъти се отлага по причина на защитниците и на подсъдимите. В 90 % от случаите това е причината за отлагането на делата, не структурата на съдебната власт, не съдиите. Аз изключително много съчувствам на колегите от съда, когато започнат да се молят на защитниците да благоволят да определят удобна за тях дата, за да се насрочи разглеждането на делото, което е абсурдно, със съдът трябва да се съобразяват всички – и прокуратурата, и защитата, а не съдът да се съобразява със защитата и да насрочи делата тогава, когато на защитата е удобно. До такава степен, до такива абсурди е доведен нашият НПК, че на практика блокира ефективното правораздаване. И искрено се забавлявам, когато чуя разбирането – нашият закон е добър, но не се спазва. Не, нашият НПК не е добър и това е видно за всички, които са в съдебната зала, за всички, които на терен извършват действия по разследвания, за всички прокурори, за всички разследващи полицаи, за всички следователи, за всички съдии това е ясно. Не е ясно за хората, които не се занимават пряко с наказателно правораздаване. Изключително смущаващ е фактът, че аз не знам някой в тези работни групи дали изобщо има опит в наказателното правосъдие? Тези, които са изготвили този законопроект? Тези, които изготвят проекти за изменение в НПК, за допълнение на процесуалните закони, дали изобщо са влизали в съдебна зала? Това за мене също е енигма.

Благодаря. Извинявайте, че бях толкова емоционален.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Благодаря, Ивайло.

Г-жа Галя Георгиева – съдия в Апелативен специализиран наказателен съд.

ГАЛЯ ГЕОРГИЕВА: Благодаря, че поканихте всички съдии от Апелативния специализиран наказателен съд.

Дошла съм тука като редови съдия и това, което ще кажа си е мое лично становище. Всеки от нас съдиите, редовите съдии, изразяваме становището си в мотивите и това години наред беше насаждано, но сега май е дошло време да си кажем публично какво мислим.

Пак казвам, лично становище изразявам. Този законопроект за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт аз го възприемам като един натиск върху специализираните структури и ще Ви кажа защо.

Направих си труда да започна от кръглата маса, проведена през 2010 г., където са участвали видни български политици, представители на европейските структури и където са изложени проблемите на правораздаването, свързано с организираните престъпни групи, с престъпността по високите етажи на властта. Тогава делата са били подсъдни на Софийски градски съд. Задавам си първо въпроса – е, добре де, нас сега ни наричат „поръчков съд“ и не знам още какви, от дълго време такава атака тече срещу специализираните структури, вижте от резултатите, които са отбелязани в тази кръгла маса, те са официални резултати, какво е било положението с разглеждане точно на тези дела, които сега са разглеждани в последните 10 г. от специализираните структури. Който иска нека да си го прочете, но ми направи впечатление, че политиките тогава са взели становище да се създаде специализирана структура, а някои от тях, които са участвали в тази кръгла маса, сега са на обратното становище, без да изложат ясни и категорични мотиви. Винаги съм казвала, като редови съдия, че намесата на политиката в съдебната система, в решаването на делата, е пагубна за правосъдието и затова много трябва да се внимава.

Защо мисля още, че този законопроект е абсолютно несъстоятелен и че представлява един натиск върху специализираните структури? Миналия ден намерих в интернет едно становище на г-жа Йорданова, която казва – аз внесох в Министерския съвет законопроекта и вижте в нейното изказване в социалните мрежи какво съществува като изречение:

„Демократичната общественост е във война с модела на завладяната държава. Това е битка, която поведоха гражданите през 2020 г. по площадите. Това е битка, която продължаваме стъпка по стъпка по пътя към връщане на усещането за справедливост в българското общество. Това е съдебната реформа.“

От тези три изречения на г-жа Министърката, извинявайте, но аз не разбирам къде се намират специализираните структури? Като един независим съд, такъв какъвто конституцията и законът го определят или някъде там дето някой ни подозира едва ли не, че ние сме някакви престъпници. Ами това звучи много обидно! Аз смятам, че този законопроект въобще нямат представа вносителите какво правят с него. Както каза колегата Ушев, който, разбира се, е написал от името на съда становище, има една оценка за въздействие, която е публикувана на сайта на Министерство на правосъдието. Прочетете там всичките тези материали, които са свързани с проекта за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт. В цел номер две вижте какво пише: „Закриване на специализираните наказателни съдилища и специализираните прокуратури с цел гарантиране на конституционния принцип за независимост на съдебната власт и защита на конституционните права на гражданите, и постигане на осезаем напредък в противодействие на корупцията особено по високите етажи на властта.“. Извинявайте, но аз ще отправя една много сериозна забележка към това, което е написано от Министерство на правосъдието, това е официален сайт на това министерство, което очевидно представлява там политиците в парламента. Какво означава? Че съществуването на специализираните съдилища и прокуратура не е гаранция за конституционните принципи, за законите? Това ли искат да ни кажат? Аз си мисля, че тука колегата, който каза за това, че трябва да знаем кои са сътворили този проект за изменение на Закона за съдебната власт. Много е важно да се знае кой го е написал, защото ние като магистрати, трябва да преценим кой с каква компетентност разполага, а ние можем да го направим. След като можем да преценим доказателствата по едни дела по 200 – 300 тома можем да преценим и този законопроект. Тази цел, втора, е абсурдна, тя е смешна. И ако трябва да продължа нататък, тука, няма да обръщам внимание на правописните грешки в сайта и на печатните грешки, обаче се натъкнах на още нещо, което направо ме разтърси. Това, че пише „без действие“ отделно е технически проблем на този, който го е качил, но..., момент, тук си бях извадила нещо от целите, които са визирани в сайта, има едно въздействие едва ли не върху екологичната среда. Какви са тези глупости, какво е това нещо?! Да, ето – положителни, в скоби – икономически, социални, екологични въздействия; не са идентифицирани очаквани положителни икономически, социални или екологични въздействия вследствие на прилагането на този вариант. Да, това е изключително смешно, това не е професионално. Аз очаквам от едно Министерство на правосъдието най-малкото да се представи професионално, когато

предлага на българската общественост и внушава на българската общественост, че на „Черковна“ № 90 работят хора, които пречат на конституционните права на гражданите.

И още нещо ще Ви кажа за разведряване на обстановката. От 5 г. съм в този съд и за първи път в моята кариера на съдия ми се случва председател на върховния съд, вече бивш, да поиска обяснение от съдебен състав, на който аз бях председател, дали са били свалени белезниците на една подсъдима, тогава обвиняема. Не съм дала обяснение, не знам останалите колеги какво са направили.

По въпроса за това как ще се развият делата и въобще борбата с престъпността, ако тези дела бъдат разхвърляни обратно по окръжните съдилища. Готова съм да покажа на българската общественост един протокол от съдебно заседание преди повече от 15 г., преди повече даже от 20, когато съм била съдия в окръжен съд. Това беше един виден подсъдим за региона, в който аз съм работила, и, така да кажа, може и да е единственият осъден банкер в тази държава. В последната си сума и в думата в защита той си позволи да каже следното, то е записано в протокола затова си позволявам да го кажа и са минали много години, присъдата е изтърпяна. Каза така: „Г-жо Съдия, как ще ме осъдите, Вие не може да ме осъдите, защото аз 10 г. диктувам съдбата на този град и всеки четвъртък съм сядал на една маса...“ - няма да цитирам имена, но висш прокурор и висш съдия от региона – „... и сме решавали съдбите на този град.“. Е, как мислите, че ще се развие съдбата на едно дело с голям икономически интерес, с присвояване, примерно, за милиони, или една организирана престъпна група, която в продължение на години тормози дадения регион.

Няма да отнемам времето с повече приказки. Ако Ви е интересно обърнете внимание на този сайт на Министерство на правосъдието, прочетете тази кръгла маса какво е казано, кой го е казал и какво говори сега. И знаете ли от кое съм притеснена? Че подобни законопроекти противопоставят магистратската общност. Наистина миналия ден прочетох в една медия какво беше казал един заместник-председател на един окръжен съд, в един съд с ранг на окръжен, по въпроса за преместването на магистратите и служителите, за битовите проблеми, които ще се създадат и т.н., и веднага след това се появи и тази промяна за критериите, по които ще бъдат преместени магистрати, служители и т.н. Ами, ако обичате, господа политици, бих казала, ама не ни противопоставяйте като съдии и като прокурори. Ние трябва да бъдем единни, трябва да бъдем колегиални, етични един към друг. Не можете да вкарвате политика в съдилищата и в прокуратурата.

Благодаря.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Благодаря, г-жо Георгиева.

Наистина аз този доклад на комисията от 2010 г. съм го чела също подробно. Там може да се намерят и голяма част от мотивите и тяхната обосновка за създаването на специализираното правосъдие в България, които към днешна дата стоят много по-смислено и съдържателно, спрямо мотивите към 2022 г. за закриването на тези институции. Аз съм математик, не съм юрист, логиката и числата на анализа, която виждам, за мен показва това – действително мотивите за създаването на тези структури преди 10 г. към днешна дата са много по-актуални и по-съдържателни от мотивите за тяхното закриване, включително посочени в законопроекта, внесен вчера отново за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт. Ние днес се съсредоточаваме само в частта свързана с искането за закриване на специализираните съдилища и прокуратури.

Г-н Пламен Панайотов искаше думата – заместник-председател на Специализирания наказателен съд.

Заповядайте.

ПЛАМЕН ПАНАЙОТОВ: Благодаря.

Уважаеми членове на Гражданския съвет към Висшия съдебен съвет, уважаеми колеги, както и г-жа Карагъозова ме представи, казвам се Пламен Панайотов – заместник-председател на Специализирания наказателен съд.

Запознахме се всички колеги с предложението на Министерство на правосъдието, преди това с предложението на група народни представители за закриване на специализираните съдилища и прокуратури. Аз лично бих определил този, предприет от тези институции, път като преследване с нелегитимни средства, с предимно легитимни средства на нелегитимна цел, а тази нелегитимна цел е закриването на един съдебен орган, на един съд, който е призван да се бори, както с организираната престъпност, така и с корупцията от 2017 г. Такива аналози има в много други държави. Това в никакъв случай не е извънреден съд. Този съд беше създаден като отговор на критиките на европейските ни партньори за невъзможността България да се справи с организираната престъпност и с проблемите, които възникваха във връзка с разследването на корупцията по високите етажи на властта. И създаването на този съд е именно отговор на една много дълга в продължение на много години изградена концепция за борба с организираната престъпност и корупцията.

Аз искам да отбележа в мотивите, които са изказани от вносителите на законопроекта, една празнота във връзка с висящите наказателни производства. Знаете, че Специализираният наказателен съд, както и в началото беше отбелязано, се занимава с делата и от Глава първа на Наказателния кодекс, делата срещу националната сигурност, нещо което е особено актуално, то не е от последните месеци, последните дни, а е от няколко години, защото тези процеси, които сега виждаме, тяхното изражение, те катализират доста години назад, но освен с разглеждането на делата има една много специфична, чувствителна за българските граждани, за всички политици, нашумяла и атаките към съда започнаха именно от тази тема още в началото на миналата година, това е разрешената за издаване на специални разузнавателни средства. Както се оказва, още в началото искам да го спомена, след доклада на Бюрото за контрол на специални разузнавателни средства, което е единственият орган в Република България, който може да се произнася по законосъобразността на специалните разузнавателни средства от гледна точка на процедурата по тяхното издаване и спазването на законовите предпоставки за даване на разрешение. Тази комисия съвсем скоро в доклада си за прилаганите специални разузнавателни средства през 2020 г. категорично излезе със становище, че няма незаконно прилагани специални разузнавателни средства, включително и тези, които в болшинството си са издавани от Специализирания наказателен съд.

Искам, преминавайки към конкретния законопроект, да кажа следното. И вносителите на законопроекта отбелязват, че производствата по ЗСРС са значителен брой, многократно надвишаващи броя на висящите наказателни производства от общ характер, разглеждани от Специализирания наказателен съд. Внесенният законопроект изобщо не отчита какво ще се случи с висящите разрешения по Закона за СРС-тата, както и не отчита липсата на национален регистър за дадените разрешения по Закона за СРС-тата. Голям брой от тези висящи производства, както вече отбелязах, са за престъпления по Глава първа от Наказателния кодекс и директно са свързани със защитата на националната сигурност на държавата. В проекта не е посочено каква е компетентността по отношение на дадените и продължаващи да се прилагат разрешения по ЗСРС и разглеждането на евентуалното искане за продължаване на прилагането спрямо конкретно лице по всяко производство. В случая това се отнася и за досъдебни производства, и за оперативни дела с различни заявители.

В параграф 44 от предложението, този който беше внесен за обществено обсъждане, сега разбирам, че има и друг законопроект, който

вероятно е внесен пък като предложение в Министерския съвет, в параграф 44 на този законопроект е посочено, че правоприемник на Специализирания наказателен съд е Софийски градски съд. Това означава, че целия архив на регистратурата „класифицирана информация“ при Специализирания наказателен съд автоматично преминава в Софийски градски съд без значение за определяната родова подсъдност в същия този законопроект. Много от делата стават подсъдни на съответните окръжни съдилища. Голяма част от производствата се възлагат на съдилища на територията на цялата страна. Липсата на национален регистър за дадените разрешения по Закона за специалните разузнавателни средства доведе до създаването на такъв за всеки окръжен съд, включително има такъв регистър създаден и за специалните разузнавателни средства. Към този момент и в този регистър на Специализирания наказателен съд се съдържа значителен обем информация. Тази информация гарантира стриктното спазване на сроковете, посочени в чл. 21 от ЗСРС. Предлаганата промяна на подсъдността изключва достъпа до регистъра на Специализирания наказателен съд от другите съдилища освен от Софийски градски съд. Няма как да бъде размножен този регистър, няма как да бъде представен и на другите съдилища, тъй като липсва такъв единен регистър, това е един огромен проблем в тази дейност, отчитано е многократно, така или иначе, което е задължение не на съдебната власт, а на държавата в лицето на съответните органи да създадат такъв национален регистър. Според мен това крие огромна опасност от нарушаване правата на гражданите и до невъзможност да се контролират сроковете, в които се прилага специално разузнавателно средство за конкретно лице. Предлаганото законодателно решение би създавало предпоставка за незаконосъобразно разрешаване на специални разузнавателни средства, би довело до правна несигурност и до драстично нарушаване на правата на българските граждани. Използването на специални разузнавателни средства за разкриването на тежката организирана престъпност и на проявите на корупция по висшите етажи на властта, а и не само по висшите етажи на властта, е гаранция за събиране на надлежни доказателства, които да подпомогнат останалите доказателства при разкриването и съответно наказването на този вид престъпност. Именно ефектът от невъзможността да бъдат прилагани специални разузнавателни средства, защото аз не си представям като съдия, че някой без да има нужната информация за това спрямо това лице в какви периоди е прилагано специално разузнавателно средство и да даде разрешение в нарушение на чл. 21 от Закона за специалните

разузнавателни средства, т.е. да извърши престъпление по Наказателния кодекс, с лека ръка би дал такова разрешение. Това ще доведе до блокиране на дейността по издаване на разрешение по Закона за специалните разузнавателни средства, ако, разбира се, не променят режима на издаването и не преминем на друг режим, което не зависи от съдилищата в Република България.

Това е, според мен, един ефект, на който не се обръща внимание, но който е особено важен и който следва да бъде взет предвид от вносителите и от тези, които носят отговорност за законодателните решения, които ние изпълняваме. Това исках да кажа по Закона за специалните разузнавателни средства.

Надявам се няма да Ви отегча, искам само да кажа по отношение това, което каза г-н Ангелов. Изцяло се солидаризирам с него. Много точна оценка на изключително формалния български наказателен процес, но проблемът с борбата с корупцията е и в материалното право. Ние работим по едни текстове – 282, 219, 220, които са от една друга, отминала вече, социалистическа епоха. Те уреждат друг вид обществени икономически отношения. Няма как с този инструментариум ние да постигаме успехи в една пазарна, модерна икономика, в едно общество, което се стреми към други ценности.

Благодаря Ви за вниманието.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Благодаря Ви.

Да, аспектът „специални разузнавателни средства“ също беше включен в това да се търси „проблем“ в работата на Специализирания наказателен съд от хората, които целят закриването. Аз също четох доклада на Националното бюро за контрол на СРС-тата и видях, че всички проверки наистина не са установили нарушения в разрешаването и прилагането на специални разузнавателни средства, за което Ви поздравявам, защото, доколкото знам, точно Вие сте човекът, който основно в Специализирания наказателен съд работи със специални разузнавателни средства. (Намесва се Пл.Панайотов: Но атаката каква беше преди това, това никой не пита!) Точно. Тоест, атаката беше явна, но резултатът, че няма проблем, беше доста скрит между новините, т.е. такава новина не излезе - че всъщност няма намерени нарушения в работата на Специализирания наказателен съд относно специалните разузнавателни средства.

Г-жа Даниела Ангелова.

Заповядайте.

ДАНИЕЛА АНГЕЛОВА: Благодаря.

Уважаеми колеги, аз съм заместник-председател на Асоциацията на прокурорите и ще изразя становището на Асоциацията на прокурорите в България по отношение на така представения законопроект за изменение на Закона за съдебната власт. То е написано в съответно дадения срок и е входирано в Министерството на правосъдието.

Като съсловна организация на прокурорите, ние изразяваме своята загриженост от непоследователната законодателна активност на Министерството на правосъдието. В каква насока? Беше представен един законопроект, който беше представен за обществено обсъждане със срок 11 февруари 2022 г. Успоредно с това беше предложен и друг законопроект пак за изменение на Закона за съдебната власт на други текстове със срок 17 февруари 2022 г. Считаме, че е издаден изключително кратък срок за обществено обсъждане, да кажем в случая, че изобщо липсва такъв срок и такава възможност съсловните организации, магистратите, обществеността да се запознае, какъвто е всъщност и смисълът на законотворчеството в една демократична държава.

Четейки мотивите на Законопроекта за изменение на Закона за съдебната власт отбелязваме, че почти липсват такива или както и преждеговорившите колеги споделиха, че има изключително много пробойни, неточни изречения и твърдения, които не могат по никакъв начин да бъдат доказани, да не говорим за стилистичните и правописните грешки.

Бих се спряла в случая на едно напълно декларативно и без всякаква почва твърдение, че функционирането на специализираното наказателно правосъдие ще създаде допълнителни рискове за независимостта на съдебната власт и ще ерозира върховенството на правото. Едно такова твърдение в проект, който е представен от Министерството на правосъдието и предполагаме, че би следвало да бъде изготвен от хора, които се занимават и са достигнали най-висшата форма на възможност за законотворчество, едно такова твърдение по никакъв начин не се доказва не само в създадената възможност или така наречено обследване на данните, на които е стъпило министерството. Напротив, изготвеният и представен на обществеността много бегло анализ на работата на Специализираната апелативна прокуратура и Специализираната прокуратура, представен от Прокурорската колегия на Висшия съдебен съвет показва напълно обратното на това твърдение.

Бихме желали, също така, да почертаем и това, че този анализ изобщо не беше обсъден в обществото. Той остана като един факт едва ли не в рамките на нашата магистратска общност. Виждаме обратната

стратегия, че се правят нападки, търсят се неточности или се излагат в общественото пространство твърдения, които се основавали на борбата на гражданското общество, изразена на площадите.

Освен това, в становището ни, без да занимаваме аудиторията, са посочени и редицата решения на Конституционния съд, например по конституционно дело № 6/2011 г., по конституционно дело № 10/2017 г. и други, в които недвусмислено се отбелязва, че съществуването на специализираните съдилища няма нищо общо с така наречените „извънредни структури“. Този въпрос е обсъждан многократно и в анализа на дейността също се вижда, както и колегите съдии, които преди малко изразиха становището си, не може да се търси решаване на дела без оправдателни присъди или с прекалено много оправдателни присъди. Никой не може да предвиди как ще приключи едно дело, тъй като специализираните съдилища и прокуратури са подчинени на закони, които действат за всички магистрати, за общите съд и прокуратура.

Асоциацията на прокурорите изразява становище, че със сигурност е необходима реформа на съдебната власт. Реформата обаче трябва да бъде осъществена в направление промяна на материалния и процесуалния закон, нещо което не само международните институции в своите доклади го отчитат и поради която причина всъщност са създадени специализираните структури, но и в практиката това нещо е една сериозна пречка не само в хода на развитие на досъдебното производство и на съдебната фаза, който се подчинява на Наказателно-процесуалния кодекс, така и в материалното право. Не само в наказателното право. Има редица проблеми в гражданското, в административното, в търговското и да не изброявам всички направления на правото.

С този проект по никакъв начин създателите му не са се съобразили с модерните тенденции за специализация на магистратите за постигане на реални резултати в борбата в определен специфичен вид престъпност. Това е засегнато и в последните доклади на Европейския съвет от 2018 г., от 2020 г. По никакъв начин този законопроект не отговаря на тенденциите в европейското развитие в направление, че борбата с престъпността не само в наказателното право трябва да има специализация, а и в другите направления, и това дава много по-добра резултатност по отношение на развитие на делата, както и постановяване на справедливи присъди.

С оглед на това бихме могли, наше предложение е да се обединим към едно решение на нашето заседание, което да изглежда като предложение за текст, че приемаме необходимостта от осъществяване на съдебна реформа, но тя в никакъв случай не е основана, не бива и не е

необходимо, не е налице такава необходимост да се закриват специализираните структури, тъй като със своята работа, както в национален така и в международен план, те са доказали, за времето, през което съществуват от 2012 г. до настоящия момент, своята положителна дейност. Това, предполагам, че и г-жа Маджарова ще го застъпи, фактът на международните отличия, които са дадени като партньорски организации в лицето на прокурорите от Специализираната прокуратура, които показват изключително, отлична подготвеност по отношение на всички международни поръчки или други задачи, които са им били възложени като партньори в разкриване на престъпления, свързани с международна престъпна дейност.

С оглед на това сме заявили в становището си готовността прокурорската общност да участва и бихме желали да бъдем поканени в обсъжданията в Правната комисия на Народното събрание, когато се разглеждат и се обсъждат на ниво органи на законодателната власт текстовете, свързани с изменението на Закона за съдебната власт.

Благодаря Ви.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Благодаря.

Г-жа Валентина Маджарова – административен ръководител на Специализираната прокуратура.

Заповядайте!

ВАЛЕНТИНА МАДЖАРОВА: Здравейте. Подкрепям, всъщност присъединявам се към всичко казано към преждеговорившите, споделям го напълно.

Специализираната прокуратура изготви официално становище по така коментирания днес законопроект и аз лично не считам, че е редно да приповтарям всичко, което е изложено вътре. Безспорно и процедурата е нарушена, безспорно и по същество законопроектът е несъстоятелен.

За мен по-важно е днес тук да се кажат други неща, които удобно не се назовават с истинските имена. Целта на този законопроект е съвсем различна според мен. Привидно се дава вид, че с този законопроект всъщност се цели съдебна реформа. Истината е друга. С този законопроект в този му вид може да се цели всичко друго, но не и съдебна реформа и това е така по два прости факта. Бих приела, че с този законопроект ще се постигне в някаква степен до съдебна реформа, ако той предлага нещо ново и ако той предлага нещо рационално. За съжаление, този законопроект не предлага нито нещо ново, нито нещо рационално и това е така, защото се връщаме в предходно фактическо положение в ситуацията такава, каквато е била през 2010 година - ни повече, ни по-малко, връщаме се 10 години назад. За съжаление, обаче

този законопроект за сметка, че не е нито нов, нито рационален, бих казала, че същият е прекалено радикален и той е радикален поради простия факт, че всъщност чрез него ще се реши по един категоричен, бих казала, и безапелационен начин състоянието на множество дела, защото този риск е не само потенциален, той всъщност е реален и съществуващ. И това е така, защото законопроектът не съдържа никакви гаранции по отношение на множеството досъдебни производства и висящите съдебни такива. Няма нито една цифра, която да анализира дейността на Специализираната прокуратура и на наблюдаваните досъдебни производства. Както вече председателят Ушев и председателят Райкова казаха, няма и нито една цифра, която да е вярна относно статистиката за делата в съдебната фаза. Това е много опасно. Много е опасно и по една друга причина и затова считам внесения законопроект за по-скоро радикален. Всъщност чрез него се поставят в зависимост магистратите, които работят в специализираните структури. Това е целта. Именно от една година, по-скоро повече от една година ние сме в непрекъснато положение на внасяне на законопроекти, които са леко различни един спрямо друг, но в крайна сметка единственото, което ги обединява е пълно закриване на специализираните органи на съдебната власт. Това е най-малкото стресова ситуация за хората, които продължават да работят там. Дали целта не е тези независими магистрати всъщност да бъдат поставени в зависимост? Защото ако продължават да работят по начина, по който могат, а именно по вътрешно убеждение, по фактите и по правото, и по законите, най-вече по законите такива, каквито са, дали няма да им се случи нещо радикално, а именно закриване на органите, в които работят, и едно бъдещо несигурно събитие къде биха продължили те да работят и какво би се случило с делата, с които всъщност са натоварени да се справят? Всичко друго просто е изключително манипулативно поднесено. Много пъти съм имала възможност да кажа, че оценката на европейските партньори по отношение на специализираните структури е изключително висока. Считам, че тази оценка е и обективна. От вчера имаме такъв пример. В резултат на действията на колеги прокурори, на колеги следователи и на колеги съдии от специализираните органи на съдебната власт, колкото и в момента това да не е нещо, което някои хора искат обективно да отчетат, е постигнат един много добър резултат по разследване на прокуратура в Германия, в резултат на което е неутрализирана, разкрита и наказана престъпна група, която е извършила измами с финансови инструменти и щетата е в размер на 30 милиона евро. Това е един много сямпъл пример от вчерашния ден само. Повярвайте ми, такива примери има не ежедневно, но ежеседмично, ако

кажа, няма да е пресилено въобще. Съвсем друга е темата, че абсолютно неголословно Специализираната прокуратура бе избрана за Секретариат на Постоянната конференция на прокурорите, които се занимават в сегмента тежка трансгранична организирана престъпност и корупция, и този избор не беше направен на ротационен принцип, повярвайте ми! Този избор беше направен в абсолютно състезателна процедура, атестат за която беше единствено и само работата по конкретни разследвания. Всичко друго е изключително манипулативно и неназовано с истинските имена, а истинските причини за тези законопроекти вероятно са различни и може би отговор на тези въпроси следва да дадат авторите на законопроекта.

И нещо, с което приключвам, но за мен лично е изключително важно. Становище от мен в качеството ми на административен ръководител на Специализираната прокуратура за този законопроект, който дебатирате, не бе поискано. Забележете, обаче, становище към момента ми се иска по подготвен или в процес на технологично подготвяне на друг законопроект, който касае атестиране, който касае програма на Националния институт на правосъдието. Не че тези въпроси са без значение, но са несравними като интензитет и като обществена значимост за всички български граждани в сравнение с това, което коментираме в момента.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Благодаря, г-жо Маджарова.

Наистина за мен е важно, но с прости думи и накратко един въпрос. А какво ще се случи при закриването на Специализираната прокуратура с делата, които не са внесени в съд, т.е. тези, които са още само в досъдебна фаза? Не, тези, които са в досъдебна, нали е ясно, че тези, които са в съдебна, те същите съдии ще продължат да ги гледат, но с тези, които са във фаза досъдебна?

ВАЛЕНТИНА МАДЖАРОВА: Тук по-важно е да се каже всъщност, че никой не поиска да разбере колко са тези дела, поне ориентировъчно. Не, те всичките ни дела са съществени. Няма наказателно производство, което да можем да го наречем несъществено, защото... (Прекъсната.) няма дела в Специализираната прокуратура, респективно в Специализирания наказателен съд, което да е несъществено. Ние се занимаваме със сериозни разследвания. Факт е, че не се поискаха никакви статистически данни. Факт е, че се пристъпи към някакви законодателни идеи, без да се държи сметка всъщност те до какво биха довели. Аз затова в становището, което съм изписала, имам подробна аргументация защо считам целия законопроект изготвен в грубо нарушение на процедурата, в грубо противоречие със Закона за

нормативните актове. И наистина не е нужно в момента, законопроектът, моето становище е, въпреки че Министерството на правосъдието реши, че няма да го публикува, да го качи в Портала за обществено обсъждане, вероятно намирайки го за несъстоятелно, то е качено на страницата на Специализираната прокуратура, така че може да се види, ако някой проявява интерес.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Реплика от г-н Ивайло Ангелов на г-жа Маджарова.

ИВАЙЛО АНГЕЛОВ: Това не е реплика. Аз просто искам да допълня това, което г-жа Маджарова каза. За никой магистрат не е тайна истинската цел на т.нар. съдебна реформа. Това е опропастяването на няколкото дела на големите олигарси. Няма какво да си кривим душата! Целта на тази съдебна реформа е тази.

И аз искам да добавя нещо, ще дам един пример с Румъния. Спомнете си, през 2018 г. Лаура Кьовеши беше уволнена и румънският парламент прие едно решение за закриване на тяхната Национална дирекция за борба с корупцията. По аналогичен начин нашият парламент се опитва да закрие структурите, които се борят с корупцията и с организираната престъпност. Какво се случва обаче? Европейският парламент излезе с една много остра резолюция, която изпрати до румънския парламент, че със закриването на Националната дирекция за борба с корупцията румънският парламент се намеси пряко в дейността на независимата съдебна система (аз съм си направил труда да я превода тази резолюция на Европейския парламент, ще я представя в Правна комисия, когато се започне обсъждането, но тази резолюция е показателна за това, че парламентите нямат обосновано правомощие да се намесват в дейността на независимата съдебна система), в резултат на което обаче румънският парламент ограничи правомощията на Националната дирекция за борба с корупцията, но я остави като структура в съдебната власт. Сега виждаме абсолютно идентичен подход от нашето Народно събрание - желанието за закриването на специализираните структури, които се борят с организираната престъпност и с корупцията, с идеята, че като ги няма тази борба ще стане по-ефективна.

Позволете ми да не се съглася с това нещо. Смятам, че Европейският парламент ще излезе с подобна резолюция по отношение на нашата така наречена съдебна реформа. Знаете, че по отношение на Лаура Кьовеши се изписаха тонове мастило как е поръчков прокурор, как преследва точно определени политици, точно определени олигарси - нещо, което и с избирането ѝ за шеф на Европейската прокуратура, се отрече категорично. И нещо друго. Няма политик, който да харесва

съдебен орган, който разследва корупцията сред политиците. Всички сме съгласни, че когато превишим скоростта, не ни харесва катаджията, който ни пише акт, но нека да го уволним нали? Има необходимост тези структури, в цяла Европа е така, почит не остана европейска държава без специализирани съдебни органи, почти не остана. Всички препоръки на Европейската комисия, във всички доклади се насърчава специализацията. Само в нашата страна се приема, че закриването на тези структури ще повиши борбата с организираната престъпност. Нонсенс. Няма какво друго да кажа.

ДАНИЕЛА АНГЕЛОВА: Бих добавила към изявлението на колегите, че в този законопроект изобщо не е отредено място и не е помислено за работата на Европейската прокуратура - по какъв начин... (Прекъсната.) От снощи, а от снощи. Добре, взимам си думите назад. Тъй като това беше залегнало и в нашето становище, Взето е явно предвид.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Благодаря! В хода на дебата накрая мислете за текстове, които да подложим на гласуване и да вземем решения днес и тук.

Господин Александър Николов. Заповядайте! Сдружение на администрацията в органите на съдебна власт.

АЛЕКСАНДЪР НИКОЛОВ: Здравейте. Аз няма да Ви занимавам с нашето становище. То е по аргументи, сходни и идентични с това, което изложиха преждеговорившите и то пространно.

Искам само да се спра на следното нещо. Както сега, така и преди в Правната комисия на Народното събрание, не се отговори на два въпроса, а именно с какво закриването на тези органи ще подобри работата на съдебната система и осъзнават ли последиците от закриването на тези органи? Мълчанието беше еднозначно както преди, така и сега. Сами може да си отговорим на въпроса за истинските мотиви за този законопроект.

Благодаря Ви!

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Да, и си спомням последното заседание на 46-то Народно събрание, беше 13 септември и се внесе в Правната комисия, където и Вие г-н Николов бяхте депутат от ГЕРБ, и аз на живо слушах това заседание във връзка с мотивите за закриване на специализираното правосъдие, то беше 30 минути. Тези всички хора - политически партии, които бяха „за“ закриването на специализираното правосъдие в България, мотивът им беше един - да се отговори на общественото очакване. С интерес гледах това заседание, то беше онлайн, за да видя съдържателни мотиви. Аз също бих искала на база на тях да формирам своето становище, но не можах, защото това беше.

Адвокат Таня Лисичкова. Заповядайте!

ТАНЯ ЛИСИЧКОВА: Здравейте, колеги. Аз също смятам като Вас, че не може Народното събрание да закрива вече създадени съдилища в страната. Ние юристите обичаме да тълкуваме правото по аналогия. Както по аналогия Висшият съдебен съвет вече знаете колко месеца обсъжда съдебната карта на страната, кои съдебни райони да бъдат прекроени, смятам, че по аналогия важи и по отношение на структурите, които представлявате тук, в тази зала.

Само съжалявам, че колегата Ангелов го няма, защото аз като адвокат не мога да не му направя една реплика по отношение на това негово изказване, а именно по отношение на удобството на адвокатите. Всички знаете, че не става дума за нашето психо и емоционално състояние, а чисто служебна ангажираност, когато съдът не пита дали ни е удобно. Така че не смятам, че ние адвокатите конкретно сме пречка на съда да работи и то да работи ефективно.

По отношение на колегата Маджарова. Колега Маджарова, говорете за Вашите проблеми. Както ние в съдебна залата правим искания, без значение как съдът ще погледне на тях, така работете и Вие. Хората трябва да чуят Вашите аргументи, върнатата статистика, правилната статистика. Аз мога да кажа само едно. Обществото има някакви очаквания поради (за мен) медийните нагласи, които са създадени в него по отношение на структурите, които представляват. Аз нямам отношение към дейността на Специализирания наказателен съд от гледна точка на това, че нито ходя като служебен защитник, като защитник, за да имам някакво отношение към Вашата дейност. Тук мога да говоря като юрист и гражданин, и именно това ми качество мен ме притеснява не само, че един съд се цели да бъде закрит, ами с неговото закриване ще бъде блокирана и дейността на окръжните съдилища, защото след като тези дела, на които до момента не е даден ход, се прехвърлят на тях и започват от тях, в условията на 2 години пандемия и без това съдебната система не работи добре, не работи ефективно, има прекалено голямо забавяне на делата, прехвърлянето на много обемни дела в дейността на тези окръжни съдилища допълнително ще възпрепятства тяхното ефективно действие, смятам, че може би пък това е целената дейност. Затова имате подкрепата на нас като Граждански съвет, като организациите, които сме тук, разбираме Вашия проблем, но трябва да говорите и ясно да изразявате.

Колега Ушев, аз чух Вашата статистика, която посочихте по отношение на споразуменията. Не е проблемът в бройката, но когато казвате, че имате само 51 спрямо делото на другия съд, трябва да го

съотнасяте към броя на приключените дела за годината. И ако Специализираният съд е приключил 52 дела, то тези 51 споразумения в очите на гражданите тогава биха били проблем, а не само като бройка от нищото - от тази гледна точка. Иначе сме юристи. Дали е хубаво, дали делата, които гледате и присъдите, които постановяват съдилищата са удобни за политиците, нека те да ни дадат инструмента. И ние като адвокати имаме забележки по отношение на НК, НПК и т.н., но те са такива към настоящия момент и с такива ние работим, и влизаме в съдебните зали.

Аз чисто като юрист също не възприемам тази практика, която през последните 5-6 години Народното събрание прие по принцип. Дали съм права или не съм права, с преходни и заключителни изменения в Закона за рибарство и аквакултури да променят процесуални закони и то не които касаят изменения на наименованието на съдебна държавна структура, което е нормалната практика, а цели състави от съответните процесуални закони се променят с такива закони. За мен това като юрист е обида и подигравка с нашия труд без значение кой, в какво качество влиза в една съдебна зала дали е адвокат, дали е прокурор, дали е съдия. И докато ние хората, които тук седим, на тази маса, в този малък мащаб не проумеем, че ние като юристи без значение в какво качество влизаме в съдебната зала не отстояваме нашите права и интереси, така ще постъпват по нас - ще ни поставят в такова положение да работим при такива закони и да се делим на общности. Защото ние може чисто професионално да сме адвокати, да сме прокурори, да сме съдии, да сме вещи лица, но преди всичко ние сме граждани на тази държава и като граждани на тази държава ние имаме интерес. Да, прокурор Маджарова, днеска са 30 милиона евро, утре са 60 милиона евро. Ние чуваме как за всичко друго няма пари, как няма 20 милиона за прокуратурата, знаем колко дела се бавят и стоят на трупчета заради експертизи, които са много сложни, много скъпи. Заради едни 20 милиона може да се окаже, че държавата ще загуби 200 милиарда.

Ефектът на доминото, което се цели с този законопроект, с тези изменения, които искат да се променят е много голям. Аз смятам, че има още неща, които ние чисто в нашата професионална сфера, до което се докосваме всеки ден в работата си, още не сме оценили, още не сме проумели, още не сме разбрали и че този ефект ще бъде видян много късно.

Колега Ангелов, аз не смятам, че трябва да чакаме да се закрият специализираните съдилища, специализираната прокуратура, Европейската комисия да осъди България за това и да каже, че ние сме

сгрешили. Ние трябва да действаме сега. Сега е моментът, за да се вземат рационалните решения, а не след това държавата, чиито граждани сме ние, да търпи последствия от това.

Затова колеги, бъдете упорити, работете, говорете за Вашите проблеми, за това какви са Вашите опасения и смятам, че всеки един непредубеден човек би Ви разбрал и би бил на Ваша страна, и би Ви подкрепил. Благодаря!

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Благодаря, Таня. Ивайло Ангелов реплика и после г-н Ушев. Заповядайте!

ИВАЙЛО АНГЕЛОВ: Благодаря Ви за оценката. Затова сме се събрали тук, за да действаме, за да не стане късно, защото закриването на специализирания съд и прокуратура ще бъде една такава грешка, че с десетилетия няма да може да се оправи. Рано или късно, мисля, че година, ако се стигне до закриването, може би след година ще говорим пак как да създаваме специализирани структури, само че никой магистрат няма да тръгне да работи в тях.

И нещо, което остава извън фокуса на общественото внимание е, че делата в Специализираната прокуратура не са няколкото дела на големите олигарси, а това е структура, която разследва най-тежките форми на организирана престъпност, свързана с поръчка на убийства, трафик на хора, трафик на наркотици, на човешки органи и т.н. Делата са значително по-сложни като обем и като предмет в сравнение с делата на останалите прокуратури и съдилища. Няма дело с по-малко от 5-10-15 подсъдимци, няма дело с по-малко от 10-20-30 тома доказателствени материали. Така че когато говорим за статистика, не обръщаме внимание на сложността на едно дело в Специализираната прокуратура. И най-простото дело в Специализираната прокуратура и Специализирания наказателен съд е неимоверно по-сложно от останалите дела в останалите съдилища. Много е лесно да постановиш присъда по едно битово убийство - елементарно дело. Такива дела обаче в Специализирания съд и в Специализираната прокуратура няма. Толкова елементарни откъм фактология дела няма.

Така че аз смятам, че без да се отчете сложността и тежестта на делата, без да се отчете факта, че освен няколкото дела на олигарси има десетки дела, свързани с организации, които се занимават с престъпна дейност на територията на цялата страна, на територията на Европа и няма как да се направи обективен анализ за това дали Специализирания съд трябва да остане или не.

Благодаря Ви!

ГЕОРГИ УШЕВ: Ето, понеже ни приканихте да обясняваме, сега ще обясня, понеже предполагам, че и други колеги ни гледат, отворихте въпроса със споразуменията.

Още при създаването ни 2012 г. бяхме поканени от Държавния департамент на САЩ да се запознаем как действат те с организираната престъпност и една съдийка на федерално ниво ни обясни, че при тях около 96-97% от делата се приключват със споразумения и ако този процент падне под 95, т.е. процесите тръгнат по общия ред, те ще блокират като система, защото тези големи процеси с по над 20 подсъдими отнемат такъв ресурс от време и от работа, че падането на споразуменията би блокирало системата.

Сега. И друго нещо да обясня. Откъде идват? Аз не смятам, че е толкова голям броят, тъй като други съдилища сключват в пъти повече, одобряват (те не ги сключват, а одобряват) в пъти повече споразумения между прокуратурата, подсъдимите и техните защитници. Представете си едно дело, което тръгва на досъдебното производство с 20 подсъдими. В хода на самото досъдебно производство 10 от тях през различно време сключват споразумения. Това са дела, които влизат в Специализирания съд и се одобряват споразуменията от тях. Това не означава, че срещу другите 10 процесът не тръгва по общия ред. И вижте сега - 10 дела са със споразумения или 5, по които са се признали за виновни петимата обвиняеми и само едно дело срещу останалите 10. Съотношението може да е различно, но ако ще се правят подобни анализи, трябва той да е сравнителен. В еди-кой си съд има одобрени еди-колко споразумения и постановени еди-колко си присъди. Нека, нека тези аргументи да са на база на сравнения и реални данни, защото ако просто се казва: „Специализираният съд е одобрил толкова споразумения и затова ще го закрием“, това е нелепо, аз това казвам. Още повече, при нас е важно е да се види срещу колко лица са одобрени споразумения и колко лица са осъдени със съдебни актове или оправдани, макар че и и двете неща, те са законосъобразен способ за приключване на едно наказателно производство. Още повече, със споразумението се спестяват разноски за държавата. Още повече, делото не протича на 3 инстанции, протича в едно съдебно заседание и много често там също има ефективни наказания - от съдебната зала подсъдимият отива в затвора. Още повече, вредите на подсъдимите са възстановени. Така че аз не виждам отрицателни последици още по-малко за съда, който е одобрил споразумението между страните, т.е. прокуратурата представлява държавния интерес, подсъдимите и техните защитници са се признали за виновни и това да е някакъв негатив за съда. Той трябва да прецени само

дали това споразумение противоречи на закона и морала. Как от това нещо могат да се извличат негативни оценки за съда?

ТАНЯ ЛИСИЧКОВА: Не сте ме разбрали. Аз не съм против споразуменията. То е ясно, че и съдът няма как да е против споразуменията, защото това е желание на прокуратурата и на подсъдимия по едно досъдебното производство. Вие само може да прецените дали са постигнати целите на закона.

Имам предвид, че обвиненията към специализираните съдилища са, че на 90 и няколко процента (да не греша цифрите), че приключват със споразумения и видите ли той не работи, той само одобрява едни споразумения - от тази гледна точка. Аз също работя наказателно право и ми е ясно какви са последствията от споразумението, че един сключва споразумение, делото може да си продължи по отношение на останалите подсъдими и т.н. Ясно е това, но мисълта ми е от тази гледна точка трябва да ги обяснявате нещата, защото всички се оправдават с обществената нагласа и за да се промени тази обществена нагласа трябва да се говори на хората на обикновен език, защото те не разбират естеството на нашата работа, не знаят защо така се постига, ама е парадоксалното, че Вие да се оправдавате със закона. Не, такъв е законът. Това са права на гражданите, участници в процеса, подсъдимите и те така са си избрали да приключи това производство за тях. Вие нямате вина за това. Но трябва да се обясняват тия неща, а това е чисто икономически ефект и т.н. Това е безспорно, че делата приключват.

А по отношение на американското правораздаване аз съм скептична от гледна точка нали да сравняваме нашето право с тяхното с оглед на това, че Вие може би след като сте били на специализация и сте посещавали Щатите, знаете, че тяхното наказателно производство протича по по-съвсем различен начин от нашия и че ако той реши да ходи на дело, тогава вече отива на дело със съдебни заседатели, които там присъдите отиват вече на много други нива. Така че и това сравнение не е удачно по отношение на да се мотивира защо в нас и в Щатите така приключват делата... (Реплика от залата, без включен микрофон) Да, да. Искам да кажа защо един гражданин, един подсъдим в едно производство обективира своето желание да сключи споразумение - няма нищо общо с дейността на съда според мен. (Реплика от залата, без включен микрофон) Те ги извличат с гледна точка на това.

Вижте, като цяло информацията в страната, знаете, ние сме юристи и в страната има един такъв лаф: „Кажете ми какъв аргумент „за“ или „против“ искаш да те извадя от целия този събран доказателствен материал“ и аз като юрист (ако съм добър естествено) винаги ще ти

намеря аргументи в една или в друга насока. Въпросът е Вие да убедите обществото, защото срещу аргументите да бъде променена тази система и да бъде закрито наказателното правосъдие все Ви се слага желанието на обществото. Обществото не е правно грамотно и то за съжаление се подвежда по неправилни медийни информации. Ние като юристи, когато се коментира нашата дейност, на 90% предполагам и Вие като мен, като чуете нещо, което коментират по медиите за правото, отвътре Ви крещи душата, защото е неправилно интерпретирано, неразбрано, хората са неподготвени, но с патос коментират и така създават убеждение и нагласи в обществото.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Нека да не изпадаме в детайли.

Давам думата на Христо Колев - Камара на следователите в България, а след това на представителите на Обединение на свободните адвокати.

Заповядайте, г-н Колев.

ХРИСТО КОЛЕВ: Благодаря Ви за думата.

Уважаеми госпожи и господин съпредседатели, уважаеми колеги, искам първо, да отворя малко предистория. Ние сме първата организация в страната, която сезира Гражданския съвет и отворихме дебата за изцяло „против“ заличаването на специализираните структури в страната. Това беше изразено такова становище до Гражданския съвет и много от организациите ни подкрепиха изцяло. Но след това стана, тъй като нямаше никакво време, парадоксално от Министерството на правосъдието дадоха 14-дневен срок за изразяване на становище по този законопроект, вследствие на което съм изпратил изцяло и почти допълнено становище от Камарата на следователите, касаещо и изразяващо против нашето мнение за заличаване на специализираните структури в страната.

Също така и ние сме забелязали, както и повечето изказващи се преди мен, че има грешна интерпретация на цифри, които не са правилно отразени в мотивите на така да ги наречем лицата, които са внесли този законопроект. Това е дейността на самата специализирана структура от 2012 до 2017 г., която включва разследването на организирани престъпни групи и тя е ескалация в над 3 пъти в сравнение с общата подсъдност, която е имало преди това. Смея да твърдя, че съм един от малкото хора, които са разследвали много тежки дела в държавата, в т.ч. организирана престъпна група преди, когато тя е била в общата компетентност на окръжните прокуратури и съдилища, и дейността ни беше доста затруднена, а сега законодателят иска изведнъж пак да възстанови тази може би за него правилна концепция, но тя, както каза и г-

н Ушев, тя е дълбоко сбъркана и неправилна с оглед обществения интерес за бъдещето на страната.

Също така неправилно са отразени и мненията на международни партньори в това „за“ и „против“ като че ли да има или да няма специализирани структури в държавата.

Също така подкрепяме становището и казаното от г-жа Галя Георгиева, че вече в магистратските среди в много негативен аспект се говори за това какво ще се случи с преназначаването на магистратите, ако се стигне до закриване на специализираните структури. Това само по себе си няма да доведе в стабилност самата система, а напротив - ще дестабилизира устоите на една (в момента смея да кажа) доста стабилна система, и ние в момента, когато на нашата граница, на 500 километра оттук се дрънкат оръжия, ще нарушим и тази система Е, извинявайте много, уважаеми колеги, как ще се борим ние оттук нататък с правовия ред в държавата, ако това се случи? Всяка промяна в съдебната система не само на един орган от нея, а тук говорим за няколко и то съд, разбрахме, че явно не са запознати, че самите съдилища са юридически лица и какво води това само по себе си впоследствие, и в самата прокуратура също, но това трябва да стане достояние на народните представители, на Правната комисия най-вече, за да може да се стопира този Законопроект за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт частично и изцяло за заличаването (както те са го написали) на специализираните структури в държавата.

И още нещо в подкрепа на това, което каза съдия Ушев. Аз в практиката си също голям процент от досъдебните производства, още преди създаването на специализираната структура да я има за организирана престъпна група, нашата работа беше да се сключат и се сключиха споразумения по такива дела и те бяха с много добри присъди и с много добро обезпечение на материалите и доказателствата, които бяха иззети от страните. Това не може да бъде негатив, защото законово е отредено на всеки един съд в държавата.

Също не е за пренебрегване и факта на стреса вече, за който загатна г-жа Маджарова, в нашите колеги следователи как ще бъдат преназначени, къде ще бъдат преназначени? Някои от тях са „младши следователи“, те преди това не са работили в друга структура, сега са постъпили в нея.

И не на последно място, за да може другите да се изкажат, действително трябва да излезем с една декларация, която да окомплектова и настоящите становища, за да могат да стигнат те до адресатите, изразяващи против заличаването на тези структури и като

цяло преосмисляне на законодателя на тази идея, защото всички идеи за промяна в Закона за съдебната власт трябва да вървят паралелно и с промяна в процесуалното законодателство, особено когато то касае разследването на даден вид престъпни деяния и съответно функционалната компетентност основно на следователите, и оттам нататък се възвръщат и на съответните прокуратури.

В този смисъл мисля, че трябва да излезем с една декларация, която тези промени са най-малкото несвоевременни с оглед ситуацията, дори в световен мащаб ако щете, към настоящия момент.

Благодаря Ви за вниманието и другите да вземат думата.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Благодаря, Христо.

От „Обединение за свободните адвокати“, неговият председател Емил Георгиев.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Да, благодаря, г-жо председател.

Уважаеми колеги, за протокола - казвам се адвокат Емил Георгиев, член съм на Софийска адвокатска колегия и съм председател на Управителния съвет на сдружението „Обединение на свободните адвокати“. Ние от средата на 2019 г. сме член на Гражданския съвет към Висшия съдебен съвет и сме от по-активните организации в неговата работа.

Отново що се отнася както до нашата професионална дейност на адвокатите, така и с оглед на други въпроси, относими към всички останали юридически професии ние имаме свое становище по въпроса за така предложения ЗИД на ЗСВ, с който освен всичко останало, се предлага и закриването на специализираните съдилища и прокуратури. Вярваме, че то е разпратено до всички организации членове на Гражданския съвет. Надявам се това да е направено и по отношение на организациите, които са членове на Съвета за партньорство, но не са в Гражданския съвет, поради което и няма да пресъздавам съдържанието на становището ни, само ще кажа, че то е така в другата посока спрямо направените до момента изказвания и представените до момента становища, и считам, че това е напълно наред с оглед и казаното от г-н Евгени Иванов при откриването на днешното заседание, че изключително важен за едно демократично общество е и плурализмът на мненията.

Но за пълнота ще Ви кажа, че и нашето становище, въпреки че е в подкрепа на предложения Закон за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, не е качено на портала Stragedy.bg. Не знаем, не сме запознати с принципа, според който Министерството на правосъдието приема какво да качва и какво да не качва. Личното ми мнение (ще Ви го споделя веднага) е, че всички становища, които са изпратени до

министерството в хода на това обществено обсъждане следва да намерят своето място на този портал. Той за това съществува, за това е направен, за да може да бъде осъществен при едно обществено обсъждане.

Ще си позволя да взема отношение по няколко въпроса, които бяха повдигнати и то изцяло от правна страна, тъй като ние сме юристи и водим тук дискусия по правото. Няма да го гарнираме с емоции и политически коментари, тях ги предоставяме за Народното събрание, където има и избрани от българските граждани политици, нека те с тях да боравят.

Сега, съвсем конкретно. Относно обществения дебат, защото се каза, че такъв не бил проведен. Ние сме на различно мнение. Считаме, че обществен дебат се проведе миналата година два пъти, в рамките на 45-то и 46-то Народно събрание, където бяха внасяни и на различен етап приемани законопроекти за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт в частта за закриване на специализираните съдилища. Тогава общественото обсъждане се осъществяваше в рамките на парламентарната процедура, тъй като и вносителите бяха група депутати, не е както е сега - най-вероятно вносителят ще бъде Министерският съвет. Тази година се провежда трето обществено обсъждане, съобразено със Закона за нормативните актове. Да, вярно е, избран е по-краткият срок, но доколкото ние се ориентираме, този по-кратък срок е избран с оглед на провежданите до момента обсъждания, а и тази тема като цяло присъства доста сериозно, бих казал, в юридическите среди още преди да бъде внесена в 45-то Народно събрание миналата година.

Относно конституционната съобразеност - закриването на съдилища дали да следва същата процедура, както и на разкриването. Ние смятаме, че това е правилният път и очевидно не само ние, но и Конституционният съд го вижда така, тъй като познато е Решение на Конституционния съд на Република България по конституционно дело № 13/2016 г., според което органите на съдебна власт, които осъществяват правораздаването в страната, са изброени изчерпателно в член 119, ал. 1 от Конституцията, а именно това са: Върховен касационен съд, Върховен административен съд, апелативни, окръжни, военни и районни съдилища, и това е конституционно очертаната структура на съдилищата, поне това е, което казва Конституционният съд. Това може да бъде изменяно само с промяна на основния закон. Всичко останало е в ръцете (така да го кажем) на обикновения законодател, не е задължително конституционният законодател.

Относно правомощията на ВСС да закрива съдилища, защото и такава хипотеза беше издигната. Сега, ние тук отново считаме, че следва

да се даде дума на Конституционния съд, който се е произнасял по тези въпроси, включително и в прословутото си Решение № 10/2011 г. относно съответствието с Конституцията на Специализирания наказателен съд и противоконституционността на някои разпоредби от НПК и ЗСВ, където изрично е казано, че Висшият съдебен съвет не е овластен от Конституцията да приема наредби или други законодателни актове, с които да дава различна правна уредба на материята по чл. 133 от Конституцията. А доколкото законовите положения се нуждаят от уточняване в детайли с оглед прилагането им ВСС може да извършва и външно нормотворчество, съобразено с Конституцията и Закона за съдебната власт, като това, за да Ви дам просто един пример, се вижда и от нормата на чл. 30, ал.2, т. 7 от ЗСВ с оглед оптимизацията по отношение на седалища и населени места. Това е изключително актуална тема. Беше и казано във връзка с... (не довършва) Значи, прокуратурата там например е много по-напред, искам да кажа Прокурорската колегия със своите предложения, които са направени за преобразуване на районни прокуратури в териториални отделения, дискусиата относно съдебната карта - там знаете какъв е резултатът, има и тема на днешното заседание.

Относно въпросът какво става с магистратите, които няма да подадат молба за преназначаване. Ние считаме, че законопроектът съдържа уредба по този въпрос. Параграф 40, ал. 1 от законопроекта казва, че съдиите от Специализирания наказателен съд и Апелативния специализиран наказателен съд се преназначават при условията и по реда на чл. 194, ал. 1, т.е. препраща към и понастоящем действащо право, визиращо хипотезата на закриване на съдилища.

Сега, относно броят на споразуменията, защото това също е много съществен въпрос, тук ще кажа, че ние като адвокати сме изключително внимателни с тази тема, тъй като тя много често е желана от наши клиенти, които представляваме, т.е. това е често избран от тях способ за приключване на наказателно производство и в никакъв случай не сме „против“ института на споразуменията. Считаме, обаче и че законопроектът, както е представен, не поставя под въпрос института на споразуменията, а този аргумент следва да се разбира като такъв срещу специализацията и то специализация в обем на отделни съдилища, каквито са Специализирания наказателен съд и неговата апелативна инстанция. С други думи, както ние разбираме този законопроект, не е необходимо тази специализация в този обем отново за да се одобрява сериозен брой споразумения, защото статистиката, която се вижда много добра и в анализа на Министерството на правосъдието, той беше посочен

няколко пъти, изготвен още миналата година и представен на депутатите от 46-то Народно събрание, сочи именно това - един относително висок дял на сключени споразумения. Разбира се, този относителен дял следва да се взема предвид спрямо общия брой дела, които се гледат от тези инстанции, а не като отделни бройки, и в този смисъл нормално е броят споразумения на Специализирания наказателен съд да е по-нисък от този на Окръжен съд-Хасково, но ако се вземат процентните съотношения, ще се види, че те са съпоставими с други окръжни съдилища в България, включително и със Софийски градски съд. В този смисъл посочването на споразумението по-скоро задава въпросът нужно ли е след като толкова много споразумения се сключват и пред специализираните съдилища да има и такъв вид специализация.

Относно леките присъди - това, което също беше повдигнато на няколко пъти, има и такова разсъждение в законопроекта, още по-развито е то в анализа на Министерството на правосъдието, който вече Ви посочих. Ние считаме, че критиката относно така наречените „леки присъди“ (в кавички нали, а не защото така трябва да се поставят) не е за това, че са леки, а че са по вторичните състави от Наказателния кодекс, тоест не по онези, които обуславят подсъдността на специализираните съдилища, които, така да се каже, биха попаднали по подсъдността вече в съответната териториална на останалите компетентни и общи съдилища.

И не на последно място по отношение на съдебната реформа. Разбира се, че съдебната реформа няма как да се изчерпва единствено с темата на закриването на специализираните съдилища. Ако някой разпространява подобни или заема такива позиции, се опитва да прави такива внушения в обществото, то това трябва да бъде заклемено. Считаме, че съдебната реформа трябва да е наистина много задълбочена, тя трябва да преминава както през юридическото образование у нас (в този смисъл има и становище на Съюза на юристите в България), може би преуреждане на юридическите професии, в т.ч. ние сочим и Адвокатурата, където сме изключително активни, но може би и магистратските професии в техния устройствен закон, конкурсите относно първоначално назначаване и съответно повишаване в длъжност и ранг. Много е голяма темата и в никакъв случай тя не приключва със „за“ или „против“ закриването на специализираните съдилища, но видимо от коалиционното споразумение, включително и на настоящите управляващи, те са си го поставили това като една от целите и най-вероятно е първата стъпка във връзка с онова, което те са приели, а в крайна сметка те пък с това са и избрани с някакво мнозинство от българските граждани.

Така че това е, което аз бих желал да Ви кажа. Така допълнително отношение „за“ становището ни и съображения, които са изцяло в проект на специализираното правораздаване ще вземе моята колега адвокат Ирина Алексова. Моята молба към Вас, госпожо председател - госпожо Карагъзова, е да ѝ дадете думата веднага след мен.

Благодаря, че ме изслушахте. Благодаря Ви!

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА: Благодаря Ви, г-н Георгиев!

Заповядайте, Ирина Алексова.

ИРИНА АЛЕКСОВА: Извинявайте, не съм пуснала камерата - просто равнището на интернет въщи не е толкова високо и се притеснявам, че ще попречи на изказването.

Да се представя. Казвам се Ирина Алексова, адвокат съм в САК. И тъй като тук ставаше въпрос от изказващите се дали тези, които са написали проекта за промяна на закона, разбират от наказателно право, искам да кажа, че аз вече 30-та година съм наказателен адвокат и съм работила както почти във всички съдилища в София, така и в Специализирания наказателен съд. Въпреки че колегата Георгиев каза, че ние няма да коментираме политическите изказвания, каквито тук несъмнено бяха направени, все пак искам да уточня, че нашето сдружение подкрепя този законопроект не защото защитаваме олигарсите, а защото с години работим в тази сфера и виждаме проблеми, които са създадени от самата ситуация, че бяха създадени специализираните съдилища и прокуратура.

Нашето основно, принципно становище е, че за реформирането на съдебната ни система е наложително да няма специализирани съдилища. Самата тема на нашето събиране днес, доколкото го чух (може и да греша), е реформа в съдебната система или ликвидация на специализираните съдилища. Ние считаме, че естествено със закриването на специализираните съдилища и прокуратура не се изчерпва реформата, но това наистина е първа крачка за гражданите, магистратите и защитниците за справедлив и бърз процес.

Едни от нещата, които сме посочили, практики, които са различни от това, което срещаме в общите съдилища, за нас са следните - тъй като (извинявайте за момент, малко се притеснявам, за първи път се явявам при вас) съдия Мариета Райкова каза: „*Посочете ми грешките, защото в законопроекта, в мотивите не са посочени грешките*“. Ние считаме, че Специализираната прокуратура налага практика за механично свързване на лица с цел разследването им именно от специализираните съдилища. Това наше виждане намира опора и в представените към

мотивите на законопроекта обстоятелства, че се налагат ниски наказания за престъпления, които са тежко наказуеми, и, както каза колегата Георгиев, единственият извод е, че в крайна сметка по основните престъпления, а именно участие в организирана престъпна група не се доказва участието на подсъдимите, а те биват наказани само по вторичните престъпления, за които са обвинени.

За нас е проблем продължителният период на задържане на обвинени лица, като независимо дали има наличие или липса на опасност същите да се укрият от органите на правосъдието, те биват задържани. Има вече влезли в сила решения срещу България във връзка с продължителния период на задържане.

Тъй като г-н Ушев - председател на Специализирания апелативен съд, си позволи да посочи пример от неговата практика, ще си позволя и аз един такъв пример от моята практика. Мой клиент беше задържан, който е на 45 години, с висше образование, никога не е имал никакъв досег с криминалния свят, нито е бил регистриран, нито има висящи дела, с четири деца, работещ във фирма. Беше задържан, ако не се лъжа, за около 8 месеца. Минавахме непрекъснати мерки през Специализирания и Апелативния специализиран съд, където без почти никакви мотиви му беше отказана промяната, макар и на „домашен арест“. В един момент този мой клиент ми каза: *„Давай да сключваме споразумение. Аз не мога повече, не съм си виждал децата си (той имаше новородени деца в този момент), искам да сключа споразумение“*. Казвам: *„Добре, но ти наистина уверен ли си, че си извършил това престъпление?“*. Той каза: *„Не, аз искам просто да изляза оттук“*. Затова е нашето следващо оплакване, че този продължителен период на задържане (което не го виждам лично аз, като адвокат, по другите съдилища) е някакъв механизъм за сключване на споразумение и за приключване на делото. Съществува и механизмът за проект за сключване на споразумение, когато едно дело не е приключено, и веднага след това съответният човек, обвиняем, който е подписал споразумението, му бива променяна мярката.

Също така многобройните разрешения за използване на специални разузнавателни средства. Никой от нас не твърди, че те са незаконосъобразни, въпросът е дали обемът на СРС-тата съответства на резултатите от влезлите в сила присъди с повдигнатите първоначални обвинения, поради което считаме, че надвишава обществения интерес по отношение на борбата с престъпността.

Изказаха се немалко опасения, че когато тези дела отидат в окръжните съдилища, това би могло да бъде проблем по отношение на

свидетелите. Считам, че в закона са изчерпани и доста мерки по отношение на закрила на свидетелите. От друга страна, примерът, даден от г-н Ушев, показва, че въпреки, че двамата свидетели са разпитани не в местния окръжен съд, а пред Специализирания съд, това пак е довело до тяхното убийство, което показва, че не е свършена достатъчно работата по отношение на закрилата на свидетелите.

Неприятно впечатление специално на мен ми прави, че се поставя под въпрос, че ако започнат тези дела да се гледат в окръжните съдилища, вече на местна почва ще има влияние върху окръжните съдии, които правораздават там, както и че ако делата с чиновниците от висшите ешелони на властта ще се гледат от Софийския градски съд, този съд ще стане клиентелистки. В някаква степен с тези си становища се поставят магистрати срещу магистрати и възможността по някакъв начин да се постави под съмнение тяхната безпристрастност. Считам, че това не е добра идея.

Мога да ви кажа и още едно лично впечатление от този съд. Ние знаем мнението на Конституционния съд, че специализираните съдилища не са извънредни, защото действат по действащите НК и НПК. За съжаление, в Специализирания съд по едно дело съм наблюдавала състав, според който, ако защитникът или неговият подзащитен (става въпрос за тежко наказуеми престъпления) биват обективно възпрепятствани да присъстват в съдебното заседание, в случая болни от ковид, това не означава, че делото не следва да се гледа. Същият този състав допусна разглеждане на дело, като „забрави“ да извика (охраната) няколко подсъдими, които бяха задържани, и всъщност половината от съдебното заседание се гледа в отсъствието на немалка част от подсъдимите, пак ще кажа - говоря за тежко наказуеми престъпления, което не съм срещала никъде в другите съдилища, да не говоря, че това е в изключително грубо нарушение с действащия Наказателно-процесуален кодекс.

И последно една реплика към г-н Ангелов. Адвокатите, за разлика от прокурорите, нашите клиенти ни наемат интуито персоне, т.е. ние не сме взаимозаменящи се. И ние сме важна, според мен, страна от процеса, както е важна прокуратурата. Самият изказ, че как така съдилищата се съобразяват с ангажиментите на адвокатите, според мен не е недопустим на едно такова събиране, каквото е нашето, на професионалисти, защото по този начин, ако не се съобразяват с нашите ангажименти, това означава, че хората ще останат без право на защита, което е грубо нарушение.

И в обобщение искам да кажа, че считаме, че няма необходимост от специализиране, няма необходимост от съсредоточаването на определени дела в специализиран съд. Считаме, че съдиите в окръжните съдилища, в Софийския градски съд са достатъчно добре подготвени да могат да гледат тези дела, като макар и като трета инстанция, както се изтъква, че в момента ВКС е трета независима инстанция на специализираните съдилища, считам, че самият процес ограничава възможността, тъй като ВКС се произнася само по правото, а не по фактите, дава възможност в един малък кръг от магистрати в специализираните съдилища те да нямат достатъчен обективен контрол от независим друг съд. Поради това считаме, че трябва да се върне подсъдността на окръжните съдилища и съответно на Софийския градски съд.

Благодаря!

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Благодаря, г-жо Алексова!

За реплика на Вашето изказване - г-жа Мариета Райкова, след това г-н Георги Ушев и г-н Ивайло Ангелов. Заповядайте в тази последователност.

МАРИЕТА РАЙКОВА: Позволете ми да не се съглася първо с това, че законопроектът вече е минал някакъв предходен етап в предходни съдебни заседания, което допуска ускоряване на процедурата по неговото разглеждане и неговото приемане. Ако това беше така, то считайте, че аз се позовавам на законопроекта за създаване на специализираните институции и изтъкнатите там мотиви, защото ползват нашата позиция. Значи, касае се, първо, за различни законопроекти писани, и автори - надявам се да е така, различни лица, различни звена - един път депутати, втори път Министерството на правосъдието. Касае се за различни народни събрания, касае се и за различни предвидени процедури, независимо че всички разбираме, че целта, която се преследва с тези законопроекти, е една. Ако се позоваваме, че вече някакво обществено обсъждане е преминало, не дай си, Боже, да се озовем, че и законопроектът вече е минал на зала на първо четене, то категорично това ще бъде един порочен закон, който след това ще бъде атакуван.

Сега по конкретните доводи на адвокат Алексова. Аз виждам, че тя е недоволна от случилото ѝ се в качеството на защитник в съдебна зала, виждам, че представи два случая - надявам се, адвокат Алексова, да не са по мои дела, но дори и да са или не, няма как да взема отношение - и това да бъде Вашата мотивировка от случилото Ви се в съдебна зала за това да стоите за закриване на специализираните институции. Това по

никакъв начин не е легитимен аргумент. Тъй като има съдебен процес, Вие може да изразите в него своите възражения, има и инстанционен контрол.

Дали е допуснал съдебен състав гледане на делото при наличие на ковид болен. Ами, да Ви кажа, изслушват се становищата на защитници, подсъдими и на прокурора. Има Ваши колеги, които настояват в съдебна зала, въпреки че техният подзащитен е болен, казват, че е в добро състояние и държат той да участва онлайн. Съдебният състав е този, който ще прецени дали да разгледа или не делото. Няма твърди императивни правила, които да се наложат на всички съдебни състави.

Сега за това, че казвате, че делата искате да се върнат в окръжните съдилища и в Софийския градски съд. Разбира се, това е предлаганата законодателна форма. Тези съдилища също ще работят по НПК и НК, ще имат свое вътрешно убеждение и вероятно като защитник ще изразите недоволството си към определени действия, към определени състави. Така че тази позиция, според мен, на конкретния защитник по конкретното дело няма място като становище по законопроекта.

По въпроса (аз също не го застъпих), че специалните разузнавателни средства, които ние разглеждаме, всъщност са много на брой. Първо, ние имаме много отправени към нас искания за разглеждане и за даване на разрешение. Основните заявители не са прокуратурата. Да Ви кажа, за да може да си направите сама изводи, основните заявители са полицейските структури и един основен дял от отправените към нас искания са тези за защита на националната сигурност, т.е. заявител е ДАНС. Отворете Закона за специалните разузнавателни средства, прочетете за тези отправени искания и сама ще си направите извод защо целта на тях не е да се образуват досъдебни производства. Повече от това няма какво да кажа. Сравнете статистиката на Софийския градски съд преди създаването на Специализирания, ще видите колко искания са отправени към Софийския градски съд за специалните разузнавателни средства, колко искания се отправят към момента, и веднага за всеки непредубеден ще стане ясно, че Специализираният съд е заместил Софийския градски съд в тази дейност, именно защото дава разрешения по Глава първа от НК, свързани със защита на националната сигурност.

И понеже се казва, не помня кой от преждеговорившите каза, че всъщност прокуратурата често обединява лица, всъщност те нямат съучастие, нямат престъпно сдружаване - ако това беше така, значи на три инстанции следваше да бъде потвърдена тяхната оправдателна присъда. Цифрите са следните - казвам ги, и моля, вижте ги, сверете си ги на страницата на Висшия съдебен съвет - за десетте години

съществуване на Специализирания наказателен съд около 2600 са лицата, за които делата са приключили, 2200 от тях са осъдени и 400 - оправдани. От тези лица - 2200, 1700 са осъдени за участие в организирана престъпна група. Прокуратурата в нейния анализ си е направила проверка колко от тези дела са минали окончателен съдебен контрол. Осъдените лица за участие в организирано престъпно сдружаване са 1100 мисля за момента. Има още дела по инстанциите, тази бройка ще се движи, но за момента 1100 лица са получили осъдителна присъда по основната компетентност на Специализирания наказателен съд.

Това е, което исках да кажа.

ГЕОРГИ УШЕВ: Здравейте, адвокат Алексова!

Ако сте проследила в началото дискусиата ни, понеже казахте, свързахте Вашето име с автор на законопроекта, това така ли е първо да уточним, или? Защото тъкмо се чудехме кой е сред авторите на този законопроект.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Госпожо Алексова, дали може да отговорите на този въпрос?

ИРИНА АЛЕКСОВА: Ставаше въпрос за друго. Аз не съм сред авторите на този законопроект, аз съм сред хората, които го подкрепят. И преди малко в дискусиата ставаше въпрос доколко тези, които са за него, имат някакъв опит в наказателното право, затова казах, че все пак аз имам някакъв опит в наказателното право, тъй като се поставяше под съмнение как може хора с някакъв опит да предложат такъв законопроект. Аз го подкрепям с някакъв опит и за това, което Ви казах.

ГЕОРГИ УШЕВ: Добре. Тогава ще се върна принципно на Вашите възражения като принципни отговори.

Съдия Райкова Ви даде статистиката за повдигнати обвинения за организирана престъпна група и осъдени за участие в ОПГ, т.е. виждате, че Вашето твърдение, че те се осъждат за други престъпления - има и такива, но преобладаващата част са осъдени по повдигнатите му обвинения за ОПГ, т.е. това Ваше твърдение не е точно.

Относно по-продължителните задържания, които Вие наблюдавате, в сравнение със задържанията в други съдилища. Следва да имате предвид, че в този съд са концентрирани делата за най-тежките престъпления, което донякъде обяснява и по-продължителните задържания по тях.

Относно статистиката за специални разузнавателни средства. Аз ще Ви спестя ровенето. Ако видите колко специални разузнавателни средства е имало в Софийския градски съд, когато той е имал подобна

компетентност, ще видите, че те са почти двойно повече в някои години, отколкото сега се издават в Специализирания наказателен съд. Това не е упрек към Софийския градски съд, защото колкото искания са отправени по тях, толкова произнасяния имат те. Но там са били близо 6000 - годишно говорим.

А относно това, че засегнахте влиянието на местни окръжни съдии от организираната престъпност, моите съмнения са не толкова, че те ще бъдат повлияни при решаване на делата си, ако бъде прехвърлена организираната престъпност там. Моите съмнения са, че такива дела почти няма да стигнат до тях благодарение на причините, които посочихме по-рано.

Относно забележката Ви за противопоставяне (явно визирате становището ни) на магистрати от Софийския градски съд срещу други. Не, не сме имали такова намерение, напротив, ние сме работили там със съдия Райкова. Но подходът на законопроекта, който ни стана известен, съсредоточаване на компетентност изключително на всички властови позиции в държавата, независимо законодателна, изпълнителна, съдебна власт, използвали сме наистина думата „клиентелистки“, защото абсолютно безпринципно и безмотивно, забележете, без нито една думичка в мотивите са направени подсъдни дела не само за корупция по високите етажи на властта, а и за такива, извършени дори по непредпазливост в други краища на България - ПТП имам предвид; имам предвид плащане на издръжки и т.н. И доколкото разбрах от статията, тъй като законопроектът не е излязъл още, новият, в момента с преуреждане на новата подсъдност, авторите, неизвестните автори са се съобразили с нашето становище и това е отпаднало, защото това наистина буди такива съмнения у юридическата общност. Но в принципен план - само да поправа леко и адвокат Георгиев - тъй като в 45-тия Парламент въобще не се проведе обществено обсъждане на тогава внесенния законопроект преди първо четене, закриването на специализирането съдилища, нямаше обществено обсъждане, даже тогавашният председател на Правната комисия каза, че това било по молба на г-н Христо Иванов - това го каза от парламентарната трибуна, липсата на обществено обсъждане. Оставям без коментар новия начин за съставянето на тези законопроекти и заявките поне за нов начин - с обществено обсъждане и широк дебат, защото на практика със скъсяването на срока и тук, и с представянето на новости в законопроекта, които избягват общественото обсъждане отново, пак отиваме към тази порочна практика за вкарване на закони без широко обществено обсъждане.

Но в принципен план интересно ми е Вашето становище - както Вашето, така и на адвокат Георгиев, относно мотивите на тези законопроекти и т.нар. „оценка за въздействие“, защото там статистиката не е изкривена, тя там е драстично изопачена, тъй като делата, които са разглеждали съдилищата, за десетте години са намалени с десет пъти - с десет пъти говорим, и с такава статистика се иска закриването на съдилища. Ако ние дебатираме въпросите със споразуменията, с ниските наказания, където има място за различни мнения, какво ще кажете за направо даването на различна, невярна, неистинска статистика, което е лесно доказуемо и достъпно от сайта на ВСС? Аз съм сигурен, че вие сте се запознали с нашето становище, където сме проследили всички доклади на европейските институции, Европейската комисия по Механизма за сътрудничество и проверка и по върховенството на закона, където няма отправени критики към специализираните институции, напротив, поставя се акцент на резултатите от тях. И ако са отправени някакви критики, то е за лошото им кадрово обезпечаване, но те не са към тях, а към Висшия съдебен съвет. А в мотивите това е тотално изопачено. Само че ние с тези хора от европейските институции по тези механизми сме се срещали три-четири пъти годишно и знаем тяхното мнение за нашата работа. И с подобен тип законопроекти авторите не могат да излъжат тях, не могат да излъжат и нас. Действително тези институции (ние поддържаме връзка с тях, защото всички наши становища се превеждат и се изпращат на тях) ни отговарят, че следят развитието на законопроектите и не могат да се намесват предварително, но впоследствие могат да наложат санкции. И при подобен подход, според мен, шамарът за България ще бъде оглушителен по тези механизми. На 10-ти март предстои нов мониторинг и отново среща както с нас, така и с други институции. Но интересно ми е Вашето мнение за този подход. И ако се даде обективната статистика, ако се обсъдят обективно заключенията на тези доклади и се дадат реални съображения за закриването на тези съдилища, ние като съдии и обективни хора ще се съгласим с тях, но в случая се поднасят неистински и манипулативни, и твърде спорни мотиви, основани на споразумения и ниски наказания - забележете, минали през Върховния касационен съд, който не ги е намалил. И най-важното, в този законопроект основната критика, тъй като по Механизма за върховенството на правото отпадане на мониторинга за организирана престъпност е достатъчно показателен за нашата работа, основната критика е за липсата на присъди за корупция по високите етажи на властта. Ако чрез закриването им този проблем ще се реши, ние ще го приемем, само че дори в оценката е объркана и работата ни по тези дела, като се пише, че там е 10 години. Не, те са ни подсъдни

от по-малко от 4 години, за който период такива окончателни присъди трудно биха могли да бъдат постигнати, независимо дали са оправдателни или осъдителни. И ако в този законопроект се предвижда някакъв по-ефективен механизъм за работата по тези дела, ние ще го приемем. Само че той връща към един период преди четири години, в който точно по корупция по високите етажи на властта няма никакви резултати. И това е години наред. И тогава се питаме как чрез закриването им, без предлагане на ефективен заместващ механизъм това ще бъде постигнато. И какъв е Вашият отговор за този подход? Защото аз мислех да не чета докладите на Европейската комисия, но вижте какви са им заключенията:

От 2007 г.: „Като цяло напредъкът за съдебно третиране на случаите за корупция на високо равнище в България е недостатъчен“.

2008 г.: „Проблемите на България в борбата с корупцията и организираната престъпност възникват в резултат на недостатъци в съдебната система. Българският кодекс е остарял и води до претоварване на съдебните органи. Административният капацитет на правоприлагащите и съдебните органи е слаб. Полицията не разполага с достатъчен и добре обучен персонал или оборудване за решаване на сложни случаи“.

2009 г.: „Продължават да се извършват убийства, свързани с организирана престъпност, а известни престъпници остават на свобода“.

2010 г.: „Анализът на Комисията посочва важни недостатъци в съдебната практика както на ниво прокуратура, така и на ниво съд. Твърде формални процедури и процесите се провалят в съда“.

А вижте през 2011 г... (Не довършва.), и т.н., да не ги изброявам.

Интересно ми е мнението Ви относно подобни мотиви и липса на заместващ механизъм. Ние се връщаме към едно положение, което - не според мен, според докладите на Европейската комисия - не работи. Как тогава закриването на тези юрисдикции ще допринесе за подобряване на показателите на България?

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Благодаря Ви, г-н Ушев!

Накратко, г-н Ивайло Ангелов, наистина, моля Ви, защото времето много напредна.

Само да поясня, че дебатът днес не е реформа в съдебната система на България или ликвидация на специализираното правосъдие. Днес дебатът е „Реформа на специализираното правосъдие или неговата ликвидация“.

ИВАЙЛО АНГЕЛОВ: По повод отправената критика, че основно защитниците са една от причините за забавянето на делата. Адвокат Алексова, аз много добре знам, че адвокатите са интуитивни персони, само че

имах щастието преди години да премина едно обучение в Баварската прокуратура и там установих, че в повечето европейски държави (Германия я изключвам като държава) адвокатската защита се поема от адвокатски кантори, адвокатски сдружения, адвокатски фирми и т.н. По този начин функцията по обвинение и функцията по защита се приравняват. При нас системата е малко по-различна. Обвинителната функция, която се осъществява от прокуратурата, не зависи от личността на съответния прокурор, но това не означава, че функцията по обвинение не е достатъчно ефикасна. Законодателят трябва да помисли как да се направи така, че дело с петима подсъдими и петима защитници да не се влачи 5, 10, 15 години на първа инстанция, а да се измисли начин, по който това да се промени. Един от начините е точно защитата да се поеме от адвокатски сдружения, адвокатски кантори и т.н., както е в прокуратурата, когато защитата е поета от тази фирма или това сдружение, то да е ангажирано с осигуряването на адвокат. Това е нещо, което според мен трябва да се промени, за да може делата в съдебна фаза да тръгнат по-бързо.

И няма да ви отнемам много от времето, в допълнение към казаното от г-н Ушев ще ви цитирам доклада на Службата за подкрепа на структурните реформи, когато беше изготвен през 2016-2017 г. от прокурори от Германия, Франция, Великобритания и Нидерландия. Този доклад може да се намери в интернет. Цитирам дословно: *„Службата за подкрепа на структурните реформи смятаме, че не поддържа идеята за регионална или децентрализирана структура при разследването на организирани престъпни групи.“* Втори извод: *„Експертният екип приветства практиката на възлагане на дела по компетентност на Специализираната прокуратура. Изразяваме положително становище и делата в Специализираната прокуратура за борба с организираната престъпност смятаме тази борба за успешна.“* Този доклад може да се намери с елементарна търсачка в интернет. Така че в допълнение на казаното от г-н Ушев - освен в мониторинговите доклади, може да погледнете и този доклад на Службата за подкрепа на структурните реформи. Можете да го намерите, изключително разпространен е в интернет.

МАРИЕТА РАЙКОВА: Само да добавя нещо по повод на този доклад, да припомня, за да преценим неговата обективност, че той беше изготвен по настояване на г-н Христо Иванов - тогава министър на правосъдието, именно защото бяха създадени някои съмнения в работата на прокуратурата, така че той не е инициатива на самата прокурорска гилдия, а беше инициран от изпълнителната власт и опроверга някои

съмнения, даде някои препоръки. Това е с оглед преценката, че се касае за един обективен доклад, създаден, инициран извън самата съдебна власт.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Госпожа Мила Георгиева също иска реплика спрямо изказването на „Обединение на свободните адвокати“. Наистина ще Ви помоля кратко.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Ако този съд е признат в докладите на Европейската комисия за резултатите в борбата с организираната престъпност, защо не се иска неговото доусъвършенстване, а не директно със закриване? Това е един въпрос. Освен това, ние в „Диалог за правосъдие“ имаме публикувани няколко статии. Искам да кажа във връзка с казаното в статиите и моят личен опит от наблюдение по преписки за магистрати. Колежката от „ОСА“ каза, че в Градския съд има подготвени колеги. Вярно е, но в Градския съд има много силно влияние на Съюза на съдиите. За никого в България не е тайна, че Съюзът на съдиите е във връзка с Христо Иванов. Вие знаете, там има един куп прояви. И не кой да е, а Румен Ненков на един антикорупционен форум в сградата на Съдебната палата каза, че Съюзът на съдиите се е превърнал в политически играч. Затова искат да върнат делата в Градския съд, където има силно влияние. А там аз съм наблюдавала случаи, които просто няма как да ги опиша. Но само един случай - две години дело ... (Прекъсване на звука.), като се върна, го гледа... (Прекъсване на звука.), осъди подсъдимите. Делото отиде във Върховния съд и там няколко месеца преди окончателното разглеждане се погаси по абсолютна давност. Това е целта на мероприятияето - да се върне при „нашите хора“.

Благодаря ви!

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Благодаря, Мила!

Последно давам думата на Божидар Кънев от Сдружение „Съдебно-счетоводни експерти в Република България“.

БОЖИДАР КЪНЕВ: Уважаеми членове на двата съвета, уважаеми магистрати, казаха се доста сериозни неща, съществени при това. Проблемът, който в крайна сметка и във връзка с напредналото време трябва да решим, е с какъв акт ще излезе настоящият форум и до кого ще бъде адресиран, за да бъде чуто, защото ако всички хубави приказки, които се казаха, останат тук на тази маса, ползата ще бъде само, че сме се опознали един друг, и дотам. Целта, която е поставена и с прословутия проект, на всички е ясно, че не е случайна, не е еднократна, а е, напротив, замисъл, който ще реши много тежки проблеми да се върнат отново на съдебните маси, преди да бъдат окончателно решени в сегашните му възможни състави.

И тук възниква един въпрос. Само г-жа Лисичкова спомена, доколкото си спомням, че принос (малък или голям - ще кажете вие) за решаването на тежките дела имат и т.нар. „вещи лица“. За съжаление, от 10 години ние водим битка. Има решение на Конституционния съд, че трябва проблемите да се решат със закон, но този закон така или иначе липсва. Това е част от проблема, който действително не е решен, и всички вие малко или много сте се сблъскали с проблеми кой да бъде назначен по едно дело, как да бъде възприета експертизата, която е направена по някой път от трима, от петима експерти. Когато има еднопосочност в твърденията и заключенията, проблеми няма, но когато има различия и особени мнения, делата наистина се протакат не с месеци, а и с години. И тук възниква въпросът, че има това, което спомена и съдия Пламен Панайотов, факти, които са неоспорими, с едно остаряло законодателство искаме да решаваме проблеми, които всеки ден стават все по-горещи и по-напрегнати за решаване. В този аспект никой не засегна въпроса - а има ли узаконена корупция не само във висшите етажи, а и в цялото ни общество? Има ли бюрокрастични подходи по някой път при решаването на важни проблеми, които биха могли да бъдат решени наистина, преди да влязат още във фазата на досъдебното производство.

Само един факт ще Ви посоча, г-н Ушев, във връзка и със статистиката, защото наистина липсват коректни статистически данни, които са необходими не само за магистратите и за тези, които ползват услугите, а са необходими и за обществото, и може би оттам идват и част от тези недоброжелателни понякога изказвания в преса, телевизия по адрес на това, което е постигнато за тези десет години, което никак не е малко. И тук проблемът трябва да бъде насочен именно в тази посока - как да усъвършенстваме това, което е направено и е дало някакви резултати, ако те са незадоволителни - как да ги подобрим. И ако има грешки, както споменаха и няколко от преждеговорившите колеги, включително и съдия Райкова, идва моментът, в който наистина трябва да се обединим и да излезем пред обществото с аргументи, които са безспорни и които добре ги знаете в ежедневната практика, след като се сблъскваме с тях, но как обществото да бъде запознато с тях и да се види, че не е случаен натискът тази система да бъде закрыта, вместо да бъде усъвършенствана, вместо да бъде подобрена нейната дейност и да бъдат резултатите не само 1100, както се отчете, а може би двойно повече. Тогава вариантът дали да я има или да я няма специализираната система, няма да бъде поставян. Факт е, че в общественото пространство битуват нездравословни бих ги нарекъл мнения и становища на хора, които са заинтересовани по един или друг начин да я няма тази система, да не

работи с пълни обороти, това е безспорен факт. Вадя този извод и от самия факт, че и в последните три работни комисии, които бяха назначени в 44-то, 45-то и след това и в 46-то Народно събрание, не приключиха с някакви конкретни решения, а само възбудиха общественото мнение, че има нерешени проблеми. Всякакъв опит, който е правен, защото с доста колеги поддържаме контакт, когато ни поискат консултации, и обикновено се излиза с понятието „експерт от еди-кое си учреждение е дал становище и мнение" и то става едва ли не безспорно доказателство, че има нещо нередовно, и когато погледнете в характеристиката на този „експерт", виждате, че той е далеко от проблемите, за които се опитва да дава становища, решения. Оттам идват и недоразуменията, които се получават. Нееднократно са искали консултации от нашето сдружение по един или друг проблем, и когато го дадем в този вид, в който наистина е безспорно и доказано това, което твърдим, то става неприемливо - значи някой иска поръчково да се дадат консултации, поръчково да се дадат заключения и оттам, когато не се изпълни това искане, става неудобен съответният специалист, който е работил по дадено дело.

И само един факт ще спомена, който е злободневен. Едно досъдебно производство по една или друга линия е прекратено по линията на вътрешно убеждение, да речем, на следовател, една година, даже повече от една година се води спор за подсъдност във Върховна касационна прокуратура. И тъй като е важно решението, което ще се вземе - дали ще бъде върнато за доразследване на органа, който го е прекратил или ще отиде в окръжен съд, проблемът стои, че там има интереси на хора, които са засегнати и които непрекъснато твърдят, че прокуратурата, че съдът не си върши работата. А това не е вярно, защото в крайна сметка истината я знаят малко хора.

И тук приключвам с това предложение, защото ако наистина се води т.нар. „малка война" в нашите територии, в съседство вече бушува друга война, която никак не е приятна за всички, и затова е важно да вземем наистина коректни предложения, но да бъдат адресирани до там, където ще могат да бъдат чути не само от отделни представители на Министерския съвет, на Народното събрание, а и от цялото общество. Тук вече наистина магистратската общност е малко длъжник за излизане пред широката публика с конкретни позиции, които наистина заслужават да бъдат утвърдени и уважени.

Приключвам с това, че трябва да решим все пак с какъв документ - под формата дали на акт, на декларация, ще се произнесе днешният форум, за да има някаква полза от всичко това, което се каза и което заслужава да бъде чуто от по-широк кръг хора, а не само да остане

тук. И в тази връзка имам един съвсем конкретен въпрос. Доколкото ми беше известно, се пуснаха писма-покани за участие на по-широк кръг от представители на другите органи. Имаме ли някакъв орган, някой уважи ли тези покани и стигнаха ли до съответните адресати?

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА (без микрофон): За днешното заседание ли питате?

БОЖИДАР КЪНЕВ: Да. (М. Карагъозова без микрофон: Всички са..., не се чува). Става въпрос към Министерството на правосъдието, към другите органи.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА (без микрофон): Не, тяхното становище е ясно.

БОЖИДАР КЪНЕВ: Защото взимам повод (и приключвам с това) от това, което г-н Ангелов спомена за работните групи. Ами, какво да Ви кажа? Трагедия. Аз съм участвал поне в една дузина досега през последните десет години, и след като този, който в крайна сметка ще обобщи резултатите от обсъжданията, от предложенията, които са направени, излиза с въпроса: „Ами, г-н Кънев, добре ги излагате проблемите, ама ние сме от дълги години в практиката, но не сме влизали в съдебна зала. Бихте ли казал къде стои вещото лице при съдебния процес?“. И такива хора ще решават проблемите и на цялата система. (Мария Карагъозова без микрофон: Ние потърсихме авторите на законопроекта...) И затова ми е мисълта, че добри неща се казаха, но те трябва да бъдат облечени в някаква форма, трябва да бъде публично оповестено, че все пак се взима някакво решение.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Това е целта на днешния форум.

Последно реплика от „Обединение на свободните адвокати“ (ОСА), тъй като считат, че са зададени въпроси към тях и са отправени реплики, т.е. дуплика.

Заповядайте, г-н Георгиев.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Благодаря много! Съвсем накратко, тъй като - да, очевидно нашето становище, бидейки излизащо от общия хор беше повод за реплики и съответно за поставени въпроси.

По отношение на общественото обсъждане - разбира се, че всяко обсъждане е само за себе си и, разбира се, че всички текли досега обсъждания са били за себе си по тогава внесените законопроекта. Предмет на обхват обаче е един и същи. От тази гледна точка ние приемаме, че това е наложило краткия срок, според Закона за нормативните актове за обществено обсъждане. Дали това е така - не знам, но в крайна сметка ние винаги сме били за обществени обсъждания и за състоятелни, и съдържателни обществени обсъждания, така че, ако

критиката тук е срещу краткия срок, аз се съгласявам с Вас, че трябваше да бъде целият едномесечен срок.

По отношение на общественото обсъждане в 45-ия парламент, то е минало съобразно парламентарната процедура в едно заседание заедно с приемането на първо четене от комисията.

Ако тук забележката е относно несъвършенството в общественото обсъждане, провеждано по законопроекти, по които вносителите са групи депутати, сме напълно съгласни с Вас, че то трябва да бъде съобразено с общественото обсъждане по Закона за нормативните актове, каквото е налично за Министерския съвет, когато е вносител и трябва да бъде много по-добре не само разписано, ами по-добре прилагано, така че от тази гледна точка се съгласяваме с Вас. Ако Вие сте съюзник наш в това отношение можем да правим и такива предложения.

По отношение на статуквото преди създаването на специализираните съдилища с оглед броя СРС-та, тоест броя одобрителни определения, с които е разрешено прилагането на СРС-та, това беше изключително тежка тема в тогавашното ни общество и нашето становище в подкрепа на настоящия език изобщо не следва да се разбира като подкрепа за тогавашното статукво. Аз само припомням на Вашето внимание, че в 41-то Народно събрание имаше специално създадена временна подкомисия като част от Комисията за контрол на СРС и контрола над достъпа до трафични данни по ЗЕС, която излезе с унищожителен доклад относно броя заявени и броя одобрени прилагания на СРС, така че в никакъв случай ние не искаме връщането на това състояние.

Прочее, видя се, че и при персоналната смяна в ръководството на Софийски градски съд имаше и много сериозна промяна относно броя не само заявени, но най-вече одобрени прилагания на специални разузнавателни средства, така че ние също не можем да бъдем упреквани, че искаме нещо от старото. Ние сме всъщност за нещо ново.

По отношение на статистика и изкривена статистика, не мога, господин Ушев, да кажа така ли е или не. Приемайки, че наистина статистиката е изкривена, тоест напълно доверявайки Ви се тук, няма как да намери одобрение законопроект, който е на базата на изкривена статистика, но ние не искаме да бъдем арбитър в този спор дали статистиката е изкривена или не. Считаме, че ще има време и място, където този въпрос да бъде повдигнат и съответно изяснен.

По отношение на статистиката и мотивите, които са залегнали в създаването на нашето становище, ние сме стъпили в най-голяма степен на анализа, направен от Министерството на правосъдието, който е

създаден още миналата година. Не беше напълно обществено достъпен до неотдавна, което е грешка, защото подобен род документи трябва да бъдат широко разгласявани, всъщност да бъдат обект на широко публично достояние. Ние, като следящи все пак процесите, свързани със съдебната реформа считаме, че и Висшият съдебен съвет следваше да направи своите анализи, каквито решения се взеха още миналата година, когато стана ясно, че Министерството на правосъдието ще прави собствен анализ.

Сега разбираме, че има анализ, направен от Специализираната прокуратура. Публично достъпно е само едно резюме. Аз тук апелирам към госпожа Маджарова целият доклад да бъде направен публично достояние. Разбрахме, че се очакват още и анализите на Специализирания съд и съответно на апелативната му инстанция. С удоволствие ще се запознаем с тях в цялост и ще ги вземем предвид при бъдещи участия относно обществени обсъждания на тези въпроси.

Що се отнася до данните от доклади на Европейската комисия в хода на така наречения „Мониторингов механизъм“ или Механизма за сътрудничество и проверка, веднага правим инцидентно предложение в хода на предстоящите обсъждания да се разгледат всички доклади на Европейската комисия в частта „Съдебна реформа“, считано от 2011 г. досега. Тук са най-вероятно около 15 доклада, тъй като вземаме просто времеви отрязък. По някой път, помнете, имаше и по два доклада на година. Да ги разгледаме много внимателно.

Ние сме запознати, разбира се и с мотивите на Министерството на правосъдието, където се цитират доклади на Европейската комисия, както и на други така наречени „европейски институции“. Намираме, че там цитатите не са извадени от контекст и също така намираме, че трябваше още по-детайлно в мотивите на Правосъдното министерство там да залегнат, как да кажа, изводите или заключенията от досега дадените доклади от Европейската комисия в рамките на мониторинговия механизъм. Ние винаги сме били и ще бъдем за по-задълбочен анализ и най-вече за по-широка достъпност на всички документи, които са способствали за формирането на някакви мотиви.

Понеже в чата към ЗУМ, който разбрах, че не се вижда от всички в залата, ми беше отправен въпрос от госпожа Мила Георгиева дали нашето сдружение е участвало в писането на този ЗИД, категорично отговарям - не, не сме участвали, не сме търсени да участваме в писането на този ЗИД.

Госпожа Георгиева искаше също така да знае дали друго сдружение, в което лично аз участвам в лично качество като член, а

именно „Правосъдие за всеки“, участвам в написването на този ЗИД, мога да отговоря на този въпрос, че не, не е участвано. В крайна сметка мисля, че и това трябва да се каже, защото сочи се, че едва ли не подсъдността на СГС се искало, заради силното влияние на Съюза на съдиите в България. Намирам го за наистина силно неуместно с оглед, че няма представител техен в днешното заседание и сами могат да вземат отношение по този въпрос или по този повдигнат упрек.

Считаме, че по начина на водене правя препоръка това да се отбелязва, когато се коментира, да кажем, дадена организация, която няма представител, който не може инцидентно да вземе думата, считам, че е добре съпредседателите на Гражданския съвет, като организатори на заседанието, просто да го маркират това нещо като обстоятелство. Нямам против изказванията, нямам против упреците, но чисто организационно е добре да се знае.

Това е. Благодаря много.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Да, действително „Правосъдие за всеки“ не е член на Гражданския съвет. Тяхното име беше засегнато в изказването на госпожа Мила Георгиева във връзка с нейни предположения. В момента тук участват единствено членове на Гражданския съвет към ВСС и Съвета за партньорство, и нашите гости от органите на специализираното правосъдие. Моля да се въздържате от квалификации.

Решенията на Гражданския съвет се оформят в актове. Ние нямаме декларации.

Евгени, заповядай.

ЕВГЕНИ ИВАНОВ: Колеги, преди да се пристъпи към евентуалното приемане на окончателен акт, искам да кажа само няколко думи на финала на тази дискусия. Ще бъде пределно кратък.

Мисля, че всички се убедихме, че дискусията беше ползотворна и полезна по няколко причини.

Първата е, че тук се чува, без каквито и да било ограничения и цензура, се чува всички мнения, най-различни мнения - на организациите, представени в Гражданския съвет, в Съвета за партньорство, на нашите гости, които са пряко ангажирани с представения законопроект, тъй като той касае тях, а именно специализираните съдилища и прокуратури.

Това е и най-ценното качество на настоящата дискусия, обсъждане, защото аз не видях нещо подобно да се случва досега - нито при първия представен законопроект, нито при втория, нито при сегашния, където беше променена концепцията и не се внасяше от конкретни депутати, за да се спести общественото обсъждане, а се мина по

официалния път, както го наричаме и се направи обществено обсъждане, като го наричаме, и се направи обществено обсъждане, което обаче беше доста ограничено, чисто физически ограничено, за да може да се получи наистина конструктивен дебат и да се чуят всички мнения.

И на фона на това мълчание, не случващото се обсъждане мисля, че Гражданския съвет, където между другото, са представени 21 организации и сдружения наистина от целия спектър на организации, които са по някакъв начин свързани с дейността на съдебната система, и именно Гражданският съвет се оказва мястото, където можеше да се чуе мнението и на професионалистите, и на другите участници в процесите от дейността на съдебната система. Наистина, това е най-ценното ни качество.

Чухме всички мнения. Сега, може би, трябва да се пристъпи към вземане на някакъв окончателен акт и становище, но все пак да взема и аз едно отношение, тъй като се засегна и Висшият съдебен съвет преди малко.

Висшият съдебен съвет в лицето на двете си колегии се опита да извърши обективен анализ от дейността на специализираното правосъдие. Докладът на Съдийската колегия още не съм го видял. Знам, че се работи.

Докладът на Прокурорската колегия, който Прокурорската колегия възложи и определи група от 14 души, успя да бъде изготвен и представен. Само да уточня - Прокурорската колегия взе решение това да се случи за три месеца, но още тогава беше ясно, че и материята е огромна, и дейността е огромна и просто няма как да се случи за толкова кратко време, но с наистина неистовите усилия на членовете на тази работна група, той все пак успя да стане за осем месеца и беше представен по възможно най-публичния начин. Почти всички медии дойдоха на представянето. Те проявиха интерес. И анализът от този доклад беше представен наистина публично. Толкова публично, че той и в момента се намира на сайта на Висшия съдебен съвет, където беше качен преди публичното му представяне - 90 страници е. Всеки, който има желание, може да го прочете. И в медиите беше отразено това, което се случи на представянето на анализа, така че аз по-публично представяне от това не знам как би могло да стане.

По отношение на времето и мястото, където да се обсъжда необходимостта от закриване или реформи на специализираните съдебни структури, понеже не виждам това да се е случило досега, не виждам и в оставащото време какво ще стане, тъй като проектът вече е внесен в Министерския съвет, оттам пътят му е към Народното събрание. Там ли

ще се съберем всички ние тук представени, за да го обсъждаме? Естествено, че това няма да стане, затова мисля, че настоящият форум може да служи за пример на законодателя как трябва да се обсъжда необходимостта от реформи, каквито и да било. А от такива кардинални реформи, каквито се предлагат мисля, че е абсолютно задължително те да се случват по начин, подобен на днешния. Благодаря.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Благодаря, Евгени.

Аз Ви предлагам този форум да започне и той да продължи, но днес също ние трябва да вземем конкретни решения следствие на проведената дискусия, изслушаните гледни точки на всички участници.

Формираха се няколко основни предложения, които аз виждам, като един от най-съществените въпроси е това: дали 47-ото Народно събрание разполага с правомощия да закрива съдебни органи? От днес изказаните мнения се формира становище, че то не разполага с такова правомощие.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Не, госпожо Карагъозова, ние застъпваме обратното мнение.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Това бяха изразени становища. Обосновката на това е, аз вече съм получила една такава обосновка от един бивш магистрат, изпратен до Асоциация Форум във връзка с темата на днешното заседание. Той казва: най-същественният въпрос, свързан със законопроекта за закриване на Специализирания съд и Апелативния специализиран наказателен съд и съответните им прокуратури, е неговото несъответствие с Конституцията и по-конкретно с прогласения принцип на правовата държава - чл. 4.

В чл. 119, ал. 2 от Конституцията е предвидена възможност за създаването на специализирани съдилища. Веднъж създадени, тези съдилища вече са част от конституционно установената система на правораздаване в България. Поради това, от една страна, е твърде спорно дали цялостно закриване на специализирани съдилища може да бъде подчинено на общия ред на чл. 194 от ЗСВ, който в никакъв случай не засяга премахването на конституционно установени органи на съдебната власт.

Подобно законодателно правомощие на Народното събрание по отношение на специализирани съдилища изобщо не е предвидено в Конституцията и е проблематично без изменение в самата нея. Предоставеното със закон правомощие на Пленума на ВСС за закриване на съдилища - чл. 30 от ЗСВ, е неприложимо в случая, тъй като то се отнася единствено до закриване на определени съдебни органи с оглед на промяна натовареността, но не и до преустановяване изцяло дейността на

конкретен вид от конституционно установените съдилища, например, пълно премахване на районни, окръжни или апелативни съдилища.

Именно тази действаща правна уредба осигурява необходимата независимост на съдебната власт, тъй като законодателната власт разполага с правомощия единствено създаването, но не и в закриването на съдебни органи.

Това е едно становище и аз Ви предлагам ние да го подложим на гласуване дали сме съгласни с него или не и дали преди да се започне, да се внесе в Правна комисия този законопроект, дали не трябва да се попита Конституционния съд.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: Аз искам да кажа само с две думи, кратичко.

Асоциация „Форум“, Светла Дерменджиева.

Считам, че решенията, които днес трябва да вземем, съобразно правилниците на работа на двете структури, дали ще е, както е нашият правилник на Гражданския съвет, съответно с акт или декларация, това е само въпрос на администриране, съобразно с правилниците на работа, но следва да се поставят въпросите по отношение на приемането и основанието за законопроекта на база на това становище. Всички останали становища, които се изказаха във връзка с прилагане на Конституцията, адекватността на мотивите по отношение на фактическите обстоятелства, на изложените позиции, хипотези в самите тях, както всички преждеизказващи се, с изключение на едната структура, се обединиха върху тяхната несъстоятелност, въпросът с публичност на всичките становища и липсата на такава към момента за запознаване на обществото и най-накрая - реалното провеждане на обществен дебат.

Ако около тези четири точки кратко ние се обединим и се подложат на гласуване мисля, че за днес ще свършим една чудесна работа. Благодаря Ви.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Да, кажете около какво да се обединим? Дали да се стопира процедурата в Правна комисия, докато не се вземе становище от Конституционния съд? Според мен това е първата стъпка. (Всички говорят на изключени микрофони)

Точно това говорим тук. Всъщност, доколкото разбирам, това може да прави главния прокурор, шефовете на Върховния касационен съд и Върховния административен съд. Вие кажете кой още друг може да направи запитване до Конституционния съд? (Всички говорят)

Защото това елиминира целия дебат от тук насетне. Да, главния прокурор, Върховния административен и... (Всички говорят едновременно)

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Решението, което трябва да вземем... (Реплики) „Компетентните субекти да сезират Конституционния съд“ - да, без да конкретизираме за кои точно става въпрос, но решението да бъде в тази насока. Това е моето предложение. (Всички говорят)

Добре, след проведена дискусия Гражданският съвет се обединява около следното решение: да се изпрати... (прекъсват я)

Едно по едно, защото ние ще имаме няколко решения и мисля, че ще има гласуване по всяко от тях или едновременно да го направим?

Преди да се стартира процедурата в Народното събрание за обсъждане на Закона за изменение и допълнение на Закона за съдебната власт, да се изпрати запитване на Конституционния съд до всички компетентни, тоест от наша страна до тях. (Говорят на изключени микрофони)

РЕПЛИКА: Да се изпрати до компетентните да сезират Конституционния съд субекти молба за запитване до Конституционния съд и да се внесе от нас... (Говорят на изключени микрофони)

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Извинявайте, Асоциация Форум" - в подкрепа, Асоциация на държавните съдебни изпълнители, Мария Колева, микрофона, моля.

МАРИЯ КОЛЕВА: Мария, тъй като аз нямах звук до преди малко в продължение на 2-3 минути, би ли ми казала за какво ще гласуваме.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Да се изпрати запитване до Конституционния съд дали обикновено Народно събрание може да закрива органи на съдебната власт или е необходима промяна в Конституцията за да има такова правомощие.

МАРИЯ КОЛЕВА: Да, абсолютно да!

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Асоциация на оценители, вещи лица и експерти - за; Асоциация на прокурорите в България - да; Българска асоциация на съдиите по вписванията, Десислава Михайлова - категорично „за“, Българска съдийска асоциация - „за“, Камара на независимите оценители в България, Венета - „за“, Камара на следователите, Христо - „за“, Сдружение „Обединение на свободните адвокати“.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: „Против“ със следния мотив, тъй като считаме, че такова произнасяне, макар и в мотиви, не в диспозитив, но в мотиви на Конституционния съд вече има и аз го посочих изложението си по-рано днес в заседанието. От тази гледна точка го намираме за ненужно, не е необходимо.

В останалата част не бе даден отговор на въпроса, например, кои 48 депутати от Народното събрание ще бъдат ангажирани с едно

такова запитване, тъй като те също биха имали тази възможност да сезират Конституционния съд.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Да, ние затова казваме „до всички, които имат право да отправят такова запитване“.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Тоест, до целия парламент?

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Да, да. И до председателите на ВКС, ВАС, Главния прокурор.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: В тази връзка искам да използвам възможността да направя и процедурно предложение относно вземане на решение с акт на Гражданския съвет, а именно да се обобщят всички дадени становища, които се събраха в хода на днешното обсъждане. Не знам дали ще има стенографски протокол от заседанието и дали ще се изготви и това да бъде изпратено вече в Народното събрание, след като Министерския съвет си внесе законопроекта, тъй като това беше един вид допълнително обществено обсъждане, даже може би с по-висока стойност, тъй като беше направено измежду, бих казал, ползватели на системата в най-голяма степен.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Да, точно така, Емил. Има протокол. И, да - на всички заинтересовани страни.

Добре, Вие гласувате „против“ да се изпрати ново запитване до Конституционния съд.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Да, със съответния мотив.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Да, мотивите ти ще бъдат включени в стенографския протокола, който се води в момента.

Сдружение на администрацията в органите на съдебната власт – председателят му, който напусна преди малко залата упълномощи устно г-жа Светла Дерменджиева да гласува от тяхно име.

СВЕТЛА ДЕРМЕНДЖИЕВА: „За“ от името на САОСВ.

Сдружение на съдебно-счетоводните експерти в България - „за“.

Център за приложно-правни изследвания и практики, Мила Георгиева.

МИЛА ГЕОРГИЕВА: Да, потвърждаваме.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Съюз на младите юристи - днес упълномощена от асоциация „Форум“ са заявили, че гласуват само по отношение на въпроса „Реформа с специализираното наказателно правосъдие в България или неговата реформа“, така че относно запитване до Конституционния съд не отбелязваме гласуване за тях.

Съюз на съдебните заседатели гласува „въздържал се“ - писмено.

Фондация „Център за превенция и противодействие на изпирането на пари“ са „за“ изпращане на такова питане до Конституционния съд.

Това решение се приема с (брои): 12 гласа „за“, 1 „против“ и 1 „въздържал се“, а именно:

С оглед гарантиране на прогласения в чл. 4 на Конституцията на Република България принцип на правовата държава, и след изслушване на становищата на участниците в заседанието и проведена дискусия относно предложението за закриване на СНС и АСНС и съответните им прокуратури в ЗИД на Закона за съдебната власт, публикуван за обществено обсъждане на 28.01.2022 г., Гражданският съвет към ВСС взе следните решения:

1. Гражданският съвет към ВСС отправя искане до компетентните да сезират Конституционния съд на Република България субекти да направят запитване относно законодателните правомощия на Народното събрание, предвидени в Конституцията на Република България, да закрива органи на съдебната власт.

Правните аргументи са: Безспорно най-същественният въпрос, свързан със законопроекта за закриване на СНС и АСНС и съответните им прокуратури, е неговото съответствие с Конституцията и по-конкретно с прогласения принцип на правовата държава (чл. 4).

В чл. 119, ал. 2 от Конституцията е предвидена възможност за създаването на специализирани съдилища. Веднъж създадени обаче, тези съдилища (СПС, АСНС и административните съдилища) вече са част от конституционно установената система на правораздаване в България. Поради това, от една страна, е твърде спорно дали цялостно закриване на специализирани съдилища може да бъде подчинено на общия ред по чл. 194 от ЗСВ, който в никакъв случай не засяга премахването на конституционно установени органи на съдебната власт. Подобно законодателно правомощие на Народното събрание по отношение на специализирани съдилища изобщо не е предвидено в Конституцията и е проблематично без изменение в самата нея.

Предоставеното със закон правомощие на Пленума на ВСС за закриване на съдилища (чл. 30 от ЗСВ) е неприложимо в случая, тъй като то се отнася единствено до закриване на определени съдебни органи с оглед на промяна на натовареността, но не и до преустановяване изцяло на дейността на конкретен вид от конституционно установените съдилища (например пълно премахване на районни, окръжни или апелативни съдилища). Именно тази действаща правна уредба осигурява необходимата независимост на съдебната власт, тъй като

законодателната власт разполага с правомощие единствено в създаването, но не и в закриването на съдебни органи.

2. Гражданският съвет към ВСС отправя искане до Комисията по конституционни и правни въпроси към Народното събрание на Република България да отложи разглеждането на ЗИД на Закона за съдебната власт в частта, отнасяща се до закриване на специализираното наказателно правораздаване в България, до произнасянето на Конституционния съд на Република България по искането в решение 1 на този акт.

Актът да се изпрати на вниманието на компетентните да сезират Конституционния съд на Република България субекти и до Комисията по конституционни и правни въпроси към Народното събрание на Република България.

Продължаваме с второ гласуване относно решения, свързани с мотивите, представени в ЗИД за Закона за съдебната власт по отношение на закриването на специализираните съдилища и прокуратури. Мнозинството от мненията тук, в хода на дискусиата днес, както и в изразените становища в общественото обсъждане в тези 14 дни, които бяха дадени, но основно днес тук, в тази зала, са това, че те не почиват на задълбочено и безпристрастно изследване на състоянието на специализираното правосъдие. Това, поне моето лично мнение като представител на Асоциация „Форум“, е, че това предложение не следва да бъде подкрепено, тъй като мотивите към него не почиват на задълбочено и безпристрастно изследване на състоянието на специализираното правосъдие и не отразяват неговото реално състояние и дейността, която е извършена до момента, визирам както мотивите, така и оценката за въздействие. Само мотивите или оценка за въздействие, как мислите? (Говорят на изключени микрофони) Добре.

Преминаваме към гласуване на акт на Гражданския съвет към ВСС със следния текст:

„След изслушване на становищата на участниците в заседанието и проведена дискусиа относно предложението за закриване на СНС и АСНС и съответните им прокуратури в ЗИД на Закона за съдебната власт (законопроекта), публикуван за обществено обсъждане на 28.01.2022 г., Гражданският съвет към ВСС взе следното решение:

Гражданският съвет към ВСС определя посочените от авторите на законопроекта мотиви, свързани със закриването на специализираното наказателно правораздаване в България като несъстоятелни.

Липсата на задълбочен и безпристрастен анализ, както по отношение на тяхното изготвяне, така и по отношение на представената Оценка за въздействието към законопроекта не позволява да се счита, че те отразяват обективно състоянието и дейността на специализираното наказателно правораздаване в България.“

За Асоциация „Форум“, Светла Дерменджиева - „да“.

Асоциация на държавните съдебни изпълнители, Мария Колева относно мотивите и оценката за въздействие към Законопроекта за закриване на специализираните съдилища?

МАРИЯ КОЛЕВА: В смисъл, че не подкрепяме мотивите, нали това е?

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Поради това, че те не са задълбочени и обективни.

МАРИЯ КОЛЕВА: Да, да.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Думата ще бъде „задълбочено и безпристрастно изследване“

Асоциация на вещите лица, оценители и експерти - „въздържал се“.

Асоциация на прокурорите в България - „да“.

Българска асоциация на съдиите по вписванията - „за“.

Българска съдийска асоциация...“за“

Камара на независимите оценители...

ВЕНЕТА ЖЕЛЕВА: Можете ли да повторите още веднъж - Гражданският съвет се обявява против?...

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Не, Гражданският съвет не подкрепя искането за закриване на специализираните съдилища и прокуратури, тъй като мотивите в Закона за изменение и допълнение на ЗСВ не почиват на задълбочено и безпристрастно изследване на състоянието на специализираното правосъдие и не отразяват реално извършената от него работа. Преди малко изчетох точния текст.

ВЕНЕТА ЖЕЛЕВА: „Въздържал се“.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Камара на следователите, Христо Колев.

ХРИСТО КОЛЕВ: „За“.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Обединение на свободните адвокати...

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: По тази точка, госпожо Председател, ние сме „Въздържал се“, тъй като не сме в състояние да преценим обективността, но използваме повода да направим препоръка или ако искате да допълните и точката в този смисъл - да бъде извършено още по-

задълбочено изследване и то на база на всичките доклади, дадени в Механизма за сътрудничество и проверка след законодателното въвеждане на специализираните съдилища.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Благодаря, Емил. Това ще е следващото, което ще предложим.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: И също така, че си поддържам предложението, направено преди малко относно точка, в която да се включи окомплектоването на всички дадени становища и мотиви и изпращането им до Народното събрание.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Да, цялостният протокол от днес ще бъде изпратен, както до членовете на Гражданския съвет, до всички участници тук, и до заинтересованите страни, съответно Народното събрание и всички негови комисии, които имат отношение по въпроса.

Сдружение на съдебно-счетоводните експерти в България относно гласуването за мотивите - „за“.

Център за приложно-правни изследвания и практики - „за“.

Съюз на младите юристи, представяван днес от Асоциация „Форум“ - „въздържал се“.

Център за превенция и противодействие на изпирането на пари днес е упълномощен - „за“, от Асоциация „Форум“.

Сдружение на администрацията в органите на съдебната власт и неговият представител Александър Николов напусна заседанието, той заяви тук устно, че упълномощава госпожа Дерменджиева да гласува и по двете точки и по всички предложения, които сега ще бъдат направени. (Брои)

„За“ - 10 гласа и 5 гласа „Въздържал се“ - това предложение също се приема, че Гражданският съвет отхвърля мотивите, с които вносителят на този ЗИД на ЗСВ иска закриването на специализираните съдилища и прокуратури.

Следващото предложение... (Реплики, говорят на изключени микрофони)

Не, това е отделно. Включвайте микрофоните, наистина!

Предложението е свързано с това общественото обсъждане по ЗИД на ЗСВ във връзка със закриването на специализираните съдилища и прокуратури да продължи, да бъде продължено, като се окомплектова с всички становища, изразени днес на тази маса, включително със стенографския протокол от днешното заседание. Всички изменения в ЗИД на ЗСВ, свързани със специализираните съдилища и прокуратури, които настъпват след приключване на първото обществено обсъждане, което беше до 11 февруари също да бъдат подложени на обществено

обсъждане, както и всички становища, изразени от органите на съдебната власт и други организации, които са подадени в срок, но не са включени на сайта на *strategy.bg* също да бъдат качени там и до тях широката общественост да има достъп. (Всички говорят)

На микрофона, моля.

ДАНИЕЛА АНГЕЛОВА: Упълномощавам представителя на Камарата на следователите да гласува за следващите две решения от името на Асоциация на прокурорите в България.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Благодаря Ви.

Христо Колев тук е на линия, той ще гласува за Асоциация на прокурорите и за Камара на следователите.

ХРИСТО КОЛЕВ: Няма проблеми.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Преминаване към гласуване относно искане за продължаване на общественото обсъждане по отношение на ЗИД на ЗСВ в частта „закриване на органите на специализираното наказателно правораздаване“ и предложение за окоплектоване на всички писмени становища изразени от организациите-членовете на Гражданския съвет към ВСС, членовете на Съвета за партньорство, тези на СНС, АСНС, СП и АСП в хода на общественото обсъждане и от днешното заседание, включени в протокола от него - гласуваме.

Асоциация „Форум“ - „за“.

Асоциация на държавните съдебни изпълнители - „за“.

Асоциация на оценителите, вещите лица и експертите - „за“.

Асоциация на прокурорите - „за“.

Асоциация на съдиите по вписванията.

ПРЕДСТАВИТЕЛ на Асоциацията на съдиите по вписванията: Аз съм „за“, но мога ли да дам едно предложение? Да се добави още нещо: като бъдат спазени всички европейски стандарти относно реформите и реорганизацията на съдебните системи, защото те мисля, че са доста високи и като говорим за европейски стандарти, то би следвало и тези европейски стандарти да се спазват.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Да, но малко се размива или това да е следващо. Не знам. Моля Ви, това в самия ход на продължаване на общественото обсъждане, за начина, по който то ще се проведе е добре да бъде отправена такава препоръка - да се спазват тези европейски стандарти.

РЕПЛИКА: С посочване на стандартите най-вече.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Да, точно кои са.

Надявам се такова обсъждане да бъде направено и тогава тази препоръка можете да я отправите.

Българска съдийска асоциация - за продължаване на общественото обсъждане и включване на всички становища и стенографски протоколи - „да“.

Камара на независимите оценители в България...

ВЕНЕТА ЖЕЛЕВА: По това предложение за решение сме „за“.

Може ли само да направя едно уточнение във връзка с предишното гласуване?

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Където сте „Въздържал се“.

ВЕНЕТА ЖЕЛЕВА: Да. Може ли да се добавят мотивите, които сметна и изказа господин Георгиев като наши мотиви? Само да вметна, че от страна на КНОБ нашето становище е, че всички законодателни инициативи, които са свързани с цялостната структурна или организационна промяна в дейността на отделни органи, в това число и на съдебната система, следва да се прави с оглед задълбочено проучен и доказан обществен интерес и, разбира се, да бъдат предхождани от широко обществено обсъждане.

Аз смятам, че най-важно е да се чуят становищата на засегнатите структури, които днес, разбира се, направиха представителите им много аргументирано и задълбочено и в тази връзка ние изказваме подкрепа към широкото обсъждане, подкрепа за...

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: За продължаване на обществения дебат.

РЕПЛИКА: Точно така. Затова гласувам „за“. Благодаря.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Добре.

Обединение на свободните адвокати, това всъщност е вид Ваше предложение.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: Гласуваме го и с направеното изменение, тоест подкрепяме го.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Сдружение на администрацията в органите на съдебната власт, Асоциация „Форум“ гласува за тях - „за“.

Сдружение на съдебно-счетоводните експерти в България - „за“. (Реплики)

На микрофона, моля!

ЕВА МАРЧЕВА: Да се добави изготвяне на независима оценка от експерти по оценка на въздействието, а не неясно от кого. (Всички говорят)

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Отново тук просто отправяме препоръка да се продължи това обществено обсъждане. В момента, в който то бъде продължено, всички ние ще имаме отново възможността да кажем начина и стандартите, по които то да се състои.

Център за приложно-правни изследвания и практики - за продължаване на общественото обсъждане - „за“.

Съюз на съдебните заседатели - „въздържали се“.

И Център за превенция и противодействие на изпирането на пари - също Асоциация „Форум“ гласува за тях, „за“.

За продължаване на общественото обсъждане и окомплектоването му с всички становища, включително стенографския протокол от днешното заседание, и изпращането им до постоянната и временна комисии на Народното събрание, работещи по правни и конституционни въпроси се приема това предложение с (брои) 13 гласа „за“ и 1 „въздържал се“.

И последно гласуване по решение от днес - това е препоръка от страна на Гражданския съвет към органите на специализираното правосъдие за провеждане на една целенасочена, проактивна от тяхна страна медийна политика, насочена към широката общественост с цел разясняване на функциите и резултатите от работата на специализираните съдилища и прокуратури, както и от последствията от евентуалното закриване на тези органи на съдебната власт. Това е препоръка насочена, към политиките на управление на тези структури по отношение на публичната комуникация. Мисля, че сега е моментът Вие да търсите медиите, просто да се направи една медийна стратегия за това как специализираните съдилища да започнат да участват, да станат видими техните резултати от работата, да стане ясно на широката общественост какво точно те работят и защо то е в полза на обществото.

Някой от Вашите структури имат експерти за връзки с обществеността и ако нямат, имате говорители. Наистина, направи ми впечатление, откакто Специализираната прокуратура има говорител, има коренна промяна. Много добре стои, говори по начин разбираем за хората пред екраните. Излезте с лицата си, пред хората да видят, че това са магистрати, които... (говорят на изключени микрофони)

ГАЛЯ ГЕОРГИЕВА: Да, хубаво беше, че поканихте всички в един - в Апелативния специализиран наказателен съд, и аз дойдох точно с това намерение да ме видят хората, не да чета по медиите ужасяващи неща за мен. Не само аз за себе си съм чела, но и другите колеги. Или да се пишат на стените на съда глупости и така нататък, но това е тъй, защото много се постараха в последните години медиите. Не можем да ги спрем, разбира се. Това е някак си едно такова улично правосъдие. Особено действията на някои хора извън оградата на съда бяха абсолютно, какво да Ви кажа, неприятни. Това не е правосъдие.

МАРИЯ КОЛЕВА: Госпожо Карагъозова, Колева съм. Здравейте отново! Може ли да упълномощя Асоциация „Форум“? (говорят на изключени микрофони)

Не чувам нищо обаче, нямам звук!

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Гласуваме последно за това да се отправи препоръка от страна на Гражданския съвет за една целенасочена, активна медийна политика от страна на органите на специализираното правораздаване, специализираното правосъдие към широката общественост с оглед...

МАРИЯ КОЛЕВА: Мисълта ми е дали приключваме или да Ви упълномощя?

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Да, приключваме. Последно гласуване.

МАРИЯ КОЛЕВА: Да, добре.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Тъй като общественото мнение в голямата си част се формира именно от медиите. Много малка част от хората имат пряк достъп с правосъдието. Повечето формират своето мнение от медиите.

Който е „за“ такава препоръка да се отправи до ръководителите на органите на специализираното правораздаване: Асоциация „Форум“ - „за“. (реплики на изключени микрофони) Добре.

Асоциация на държавните съдебни изпълнители за проактивна, целенасочена медийна политика - „за“.

Асоциация на оценителите, вещите лица и експертите - „за“.

Асоциация на прокурорите.

ХРИСТО КОЛЕВ: Христо Колев съм от Камарата на следователите и гласувам „за“, от тяхно име.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Асоциация на съдиите по вписванията - „за“.

Българска съдийска асоциация - „за“.

Камара на независимите оценители - „за“.

Камара на следователите - „за“.

Обединение на свободните адвокати.

ЕМИЛ ГЕОРГИЕВ: По тази точка сме „против“, госпожо Председател, с мотива, че магистратите следва да говорят със своите актове, а в останалата част ние наблюдаваме процеси и установяваме, че административните ръководители тъкмо на специализираните структури получават достатъчно медийно внимание, където винаги досега са били в състояние да изложат своите виждания.

МАРИЯ КАРАГЪОЗОВА: Благодаря Ви.

Сдружение на администрацията в органите на съдебната власт чрез „Форум“ гласуват „за“

Сдружение на съдебно-счетоводните експерти в България - „за“.

Център за приложно-правни изследвания и практики - „за“.

Съюз на младите юристи – не гласуват по това решение.

Съюз на съдебните заседатели - „въздържал се“ по всички точки.

Център за превенция и противодействие на изпирането на пари чрез Светла Дерменджиева гласува „за“.

Тази препоръка ще бъде формулирана в акт на Гражданския съвет и ще бъде предоставена на ръководителите на специализираните съдилища и прокуратури и на ВСС да се отпуснат щатове за експерти „Връзки с обществеността“. Разбира се, наистина мисля, че е наложително в този момент, ще изисква някакъв допълнителен финансов ресурс, който знам колко е ограничен в момента.

Това последно решение по отношение на проактивна медийна политика от страна на органите на специализираното правосъдие в България се прие с 12 гласа „за“, 1 глас „против“ и 1 глас „въздържал се“.

Нашата цел всъщност е в крайна сметка от всички тези дебати постигането на една смислена и ефективна държавност, която да гарантира на гражданите си образование, здравеопазване, сигурност, добра инфраструктура, регулации, които създават условия за състезанието, наречено „свободна пазарна икономика“, опазване на културната и национална идентичност. Всичко това - гарантирано от принципа на върховенството на закона! Затова нашата цел днес беше да се върнем от моя гледна точка към едни работещи решения, които да доведат до подобряване на работата на съдебната система и едно по-добро правораздаване за обикновения човек в България.

Благодаря Ви!

Този дебат се надявам, че ще продължи в тази форма или той може да бъде домакинстван от някой друг. Бъдете активни в Граждански съвет - организациите, които са представени от магистратите, съдии, прокурори, следователи. Внасяйте предложения. Форумът е отворен за дискусия по всяко време, тъй като наистина това е мястото за обществен дебат по въпросите на правосъдието.

Много Ви благодаря, че днес магистратите, които участвахте отделихте половин ден от Вашето време, аз знам колко сте натоварени, както и на всички участници от страна на Гражданския съвет и Съвета за партньорство в дебата. Надявам се съвсем скоро да го продължим.

Ще Ви информирам с обратна връзка какво се е случило с отправените от нас предложения, препоръки, включително до Конституционния съд.

Някой друг да има да каже нещо още? Няма.

Благодаря Ви, че издържахте толкова дълго време. Видяхме се наистина очи в очи, не си говорим само през медиите и във фейсбук-форумите.

Пожелавам Ви успех!

Предлагам Ви да има интензитет. Просто моментът е този! Сега трябва да има интензитет на действията. Много е важно наистина да се установи дали наистина обикновено Народно събрание към настоящия момент може да закрие органи на съдебната власт. Добре, благодаря Ви! Всичко добро!

Закривам форума!

(Край в 13,40 ч.)

ПРЕДСЕДАТЕЛСТВАЩИ ЗАСЕДАНИЕТО:

/п/

ДАНИЕЛА АНГЕЛОВА
СЪПРЕДСЕДАТЕЛ НА СЪВЕТА ЗА
ПАРТНЬОРСТВО КЪМ ВСС

/п/

МАРИЯ КАРАГЪЗОВА
СЪПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ГРАЖДАНСКИЯ СЪВЕТ КЪМ ВСС

/п/

ЕВГЕНИ ИВАНОВ
СЪПРЕДСЕДАТЕЛ НА
ГРАЖДАНСКИЯ СЪВЕТ КЪМ ВСС

Стенографи:

Невенка Шопска /п/

Зоя Костова /п/

Катя Симова /п/

Лидия Здравкова /п/

Вася Йорданова /п/

В проведеното на 25 февруари 2022 г. извънредно заседание на Гражданския съвет към Висшия съдебен съвет (ГС - ВСС), съвместно с членовете на Съвета за партньорство към Висшия съдебен съвет на тема: „Специализираното наказателно правосъдие в България 2022 г. – обществен дебат за реформа“, участват:

Евгени Иванов – член на ВСС, съпредседател на Гражданския съвет към ВСС от страна на ВСС, член на Съвета за партньорство към ВСС,

Мария Карагьозова – съпредседател на Гражданския съвет към ВСС от страна на НПО,

Даниела Ангелова – съпредседател на Съвета за партньорство към ВСС, представител на Асоциация на прокурорите в България,

Пенка Велинова – заместник-председател на Специализирания наказателен съд, представител на Българската съдийска асоциация,

Даниела Попова – Българска съдийска асоциация,

Христо Колев и Димитър Ралев – Камара на следователите в България,

Георги Ушев – председател на Апелативния специализиран наказателен съд (АСНС),

Веселина Вълева – заместник- председател на АСНС,

Галя Георгиева – съдия в АСНС,

Красимира Костова – съдия в АСНС,

Мариета Райкова – председател на Специализирания наказателен съд (СНС),

Пламен Панайотов – заместник-председател на СНС,

Ивайло Ангелов – административен ръководител на Апелативната специализирана прокуратура,

Валентина Маджарова – административен ръководител на Специализираната прокуратура,

Десислава Михайлова – Българска асоциация на съдиите по вписванията,

Мария Колева – Асоциация на държавните съдебни изпълнители,

Александър Николов – Сдружение на администрацията в органите на съдебната власт,

Татяна Лисичкова и Светла Дерменджиева – Асоциация „Форум“, упълномощени да представляват Съюза на младите юристи и Фондация „Център за превенция и противодействие на изпирането на пари“,

Кристина Найденова – Асоциация на оценители, вещи лица и експерти,

Венета Желева – Камара на независимите оценители в България,

адв. Емил Георгиев, адв. Ирина Алексова, адв. Иванка Георгиева и адв. Маринела Ашикова – сдружение „Обединение на свободните адвокати“,

Ева Марчева и Божидар Кънев – Сдружение на съдебно-счетоводните експерти в Република България.